Tilknyttet nettstedet HVERDAGSNETT

MAGASINET

– for deg som elsker krim og andre gode historier

Nummer 4 – DESEMBER 2026 | GRATIS

Charlotte Al-Khalili

– Drømte aldri om å bli forfatter

CHRISTER FALCK

– Betalte en fremmed kvinne 500 kroner for å spille moren i et intervju.

Cecilie Enger

Et bortgjemt maleri, gamle familiehemmeligheter og skyld som går i arv. I sin nye roman «Et øye lukket» utforsker Cecilie Enger historiene vi bærer med oss.

Anita Miric:

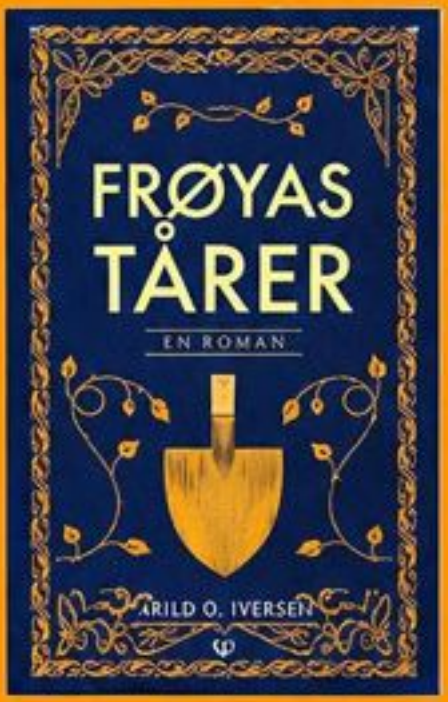
Da krigen kom, måtte Anita flykte fra Bosnia-Hercegovina. Da hun kom til Norge, ønsket hun å skrive bok, men det norske språket gjorde arbeidet vanskelig.

ANNONSE:

Julelesetips!

Forlagshuset i Vestfold har deg dekket!

forlagshusetivestfold.no/nettbutikk

MAGASINET

Dette er et uavhengig, non-profit og digitalt magasin som fungerer som et tillegg til nettstedet Hverdagsnett.no. Formålet er å fremme spenningslitteratur, men magasinet inneholder også andre varierte temaer.

Forfattere og forlag sender ut frie leseeksemplarer av bøker. Alle anmeldelser gjøres frivillig og helt uten kompensasjon.

Det hender jeg mottar testversjoner av produkter og spill, samt rabatter på arrangementer uten at det påvirker mine vurderinger.

Lesernes beste skal være i fokus!

Artikler og layout:
Anne Lise Johannessen
Hystadveien 90
3212 Sandefjord
Mobil: 971 47 582
magasin@hverdagsnett.no

©Hverdagsnett

Innholdet må **ikke** gjenbrukes uten skriftlig tillatelse fra meg. For å dele artikkel, lag et utsnitt, og/eller legg inn link til publikasjon/artikkel.

Jeg tar intet ansvar for eventuelle feil i innsendte artikler og annet innhold.

HAR DU MULIGHET TIL Å VÆRE INVESTOR?

Ta i så fall kontakt. Hvis du som leser liker magasinet, oppfordres du til å vippse kr 100,- til 97 14 75 82 for hver utgave du leser. Merk beløpet med støtte.

De mange historiene

Det er ikke alltid mennesker er slik vi tror de er. Mange av oss har nok dannet oss et bilde av Christer Falck etter å ha fulgt ham på TV gjennom årene. Han har provosert, underholdt og kommet med uttalelser som har fått mange til å reagere. Men bak det harde ytre finnes også en mykere side. I intervjuet forteller han om både elleville påfunn, kjærligheten til familien og engasjementet for å redde norsk musikk fra glemselen.

For ikke lenge siden satt jeg i kolonihagen til Anita Miric i Sandefjord. Der fortalte hun om en barndom i Mostar, om krigen som rev familien fra hverandre, og om det å skape seg et nytt liv i Norge. Hun hadde en historie hun ønsket å fortelle, men manglet ordene på det nye språket. Det skulle ta mer enn ti år før hun kunne holde sin egen roman i hendene.

Veien fram til en bokutgivelse kan være svært forskjellig. Mens Anita lenge hadde et ønske om å skrive, hadde den svenske krimforfatteren Charlotte Al-Khalili aldri noen forfatterdrøm. Hun var utdannet maskiningeniør. Cecilie Enger forteller på sin side om hvordan gamle familiehistorier kan få en helt annen betydning etter hvert som vi blir eldre.

I denne utgaven får du også møte smeden bak de populære knivprisene, Magnus Revheim. Nå er det igjen tid for å foreslå kandidater til Messingkniven. Tenk gjerne litt over hvem som fortjener en ekstra oppmerksomhet for innsatsen de gjør for norsk krimlitteratur.

Som vanlig byr Magasinet på mange bokanbefalinger, noe som kan komme godt med når julegavene skal handles.

Snart senker julefreden seg, og forhåpentligvis blir det tid til noen rolige timer i godstolen med en bok. Jeg vil takke alle bidragsytere og lesere for året som har gått, og ønske dere en riktig god jul. Og selvsagt håper jeg at det ligger mange spennende bokpakker under juletreet i år!

God jul og god lesing!

Anne Lise Johannessen

https://hverdagsnett.no/

Innhold Nr. 4/2026

05
MESSINGKNIVEN 2027
Send inn ditt forslag

06
CHRISTER FALCK
Bak det harde ytre har Christer Falck en myk side

13
TERNINGKASTET

14
LESEKROKEN

16
KI ELLER MI?
Et slags kåseri skrevet av Anne Lise Johannessen

18
CHARLOTTE AL-KHALILI
Planen var aldri å bli forfatter

27
KRIMINELLE NYHETER

28
RONNY FARET
Han vant skrivestipendet fra Frid Ingulstad

35
INGER SOFIES BOK-ANBEFALINGER

36
TANGENS NORSKE KRIM-HJØRNE

38
JON EWOS RUSLERIER

40
CECILIE ENGER
Noen historier slipper aldri taket

48
BOKTIPS FRA KRIM-DRONNINGA

50
MAGNUS REVHEIM
Smeden bak knivprisene

54
ANITA MIRIC
Rampejenta som trosset språk-barrieren

60
BOKTIPS FRA LIV GADE

FØLG OSS PÅ **INSTAGRAM:**

Hverdagsnett | Anne Lise Johannessen
Bokanmelder, journalist og redaktør på eget nettsted, og magasin. Fokus på bøker, men også mye «hverdagslig».

FØLG OSS PÅ **FACEBOOK:**

https://www.facebook.com/groups/457035166256040

https://www.facebook.com/Hverdagsnettmagasinet

MELD DEG PÅ **NYHETSBREV:**

https://www.hverdagsnett.no

TikTok: @hverdagsnett

Forsidebilde:

Christer Falck, Charlotte Al-Khalili og Cecilie Enger. Fotokreditt er nevnt i de enkelte artiklene.

Dersom ikke annet er nevnt, er illustrasjoner kjøpt fra nettsidene Creative Fabrica, Dreamstime eller laget med KI.

MESSINGKNIVEN 2027

Dette er fjerde gang Messingkniven skal deles ut. Den er en del av den såkalte Knivfamilien, og ble startet opp av Simen Ingemundsen Ness i samarbeid med krimforfatter Geir Tangen i 2024. I 2026 ble samarbeidet overført til Hverdagsnett.

Messingkniven er en norsk bransjepris som deles ut for å hedre personer eller miljøer som har gjort en ekstraordinær innsats i kulissene for norsk krimlitteratur.

Fra 15. februar kan hele Norge stemme over seks nominerte som er plukket ut fra forslag både fra folket og internt i juryen. Stemmeperioden vil pågå i to uker, og vinneren presenteres 1. mars. Prisen deles ut på Osterøy krimfestival til høsten.

Trofeet er laget av den unge smeden, Magnus Revheim, som bor på Osterøy. Prisen vandrer videre fra Knut Gørvell til ny vinner.

Nå er det din tur til å foreslå hvem som skal nomineres. Du sender forslag til simen2209(a) hotmail.com. Fristen for å sende dine forslag er 1. januar.

Til nå har Anne Lise Johannessen fått prisen for "Hverdagsnettmagasinet" (2024), Harry Solvang for sin japanske oversettelse av krim (2025) og Knut Gørvell for sin Bokpodd1 (2026).

Christer Falck:

Provokatøren med en mykere side

Han ble hele Norges «riksklyse» da han vant Robinsonekspedisjonen i 1999. Siden har Christer Falck både provosert, underholdt og kjempet for norsk musikk. Nå er 57-åringen tilbake på reality-TV. Men hvem er mannen bak alle de spinnville historiene?

Av: **Anne Lise Johannessen** | FOTO: **TV3 og Privat**

Det er gått 27 år siden Christer Falck spilte seg helt til topps i den første norske «Robinsonekspedisjonen». Noen elsket ham, andre lot seg grundig irritere. Siden ble han programleder for det samme programmet han selv hadde vunnet.

Høsten 2026 dukket han opp i TV 2s «Spillet», hvor både gamle og unge kjendiser utfordrer hverandre i et psykologisk spill om makt, taktikk og relasjoner.

Hvilket av alle realityprogram du har deltatt i, har vært den største utfordringen, og hvilket har vært morsomst?

– Det eneste jeg følte meg skikkelig hjemme i var Robinson i 1999. Jeg likte at kameraene kun var til stede 10-12 timer i døgnet, og at vi kunne ha «bli kjent»-tid etter at kamerafolka hadde dratt hjem. Og ikke minst å være i nesten 60 dager i friluft, uten alkohol (Tror det var én sammenslåingsfest hvor noen fikk noen øl etter ca. 25 dager eller noe). Ikke noe slår det.

I «Forræder» ble du stemt ut selv om flere ikke var sikre på at du var forræder. Er det prisen du må betale for ryktet du har opparbeidet deg gjennom årene?

– Ja, det er vel noe negativitet knyttet til mitt navn fra gammelt av, og det gjør det jo litt vanskeligere å delta med samme utgangspunkt som f.eks. en positiv-blogger eller idrettsperson. Men det er på en måte prisen for livet man har levd, så ikke noen sure miner. Bare litt mer usikker på om det er noe vits i å være med i sånne programmer fremover – i alle fall om målet er å vinne.

Du har deltatt i reality-TV både som relativt ung mann og som 57-åring. Hva er den største forskjellen på Christer Falck den gangen og Christer Falck i dag?

– Den største forskjellen nå er vel at jeg har unger, og at ting jeg sier kan få konsekvenser for folk som absolutt ikke har bedt om at far skal på tv. Så derfor hender det av

Foto: Privat

og til at jeg modererer meg noe. Også har jeg vel også blitt litt mindre kynisk. Jeg har mer trua på sterke relasjoner (lag) enn å lure for luringens skyld, som kanskje er vanligere blant de som er avlet opp på Paradise Hotel og litt nyere programmer.

Du har vært med på flere reality-konsepter. Hvilket program drømmer du om å være med i neste gang, og hvorfor?

– Har vel vært med på kanskje fem programmer på 26 år, utover som programleder for Robinson, men jeg har ingen programmer jeg ønsker å være med på. Får sikkert 5-10 forespørsler i året, men det aller meste er det lett å si nei til. Akkurat «Spillet» og «Forræder» synes jeg var interessant, fordi det er så urettferdige regler at det jo kan gå i min favør, men alt i alt tror jeg det er ganske mange fordeler å ikke hete Christer Falck når man er med på reality.

> — Har lett for å fyre opp kinaputten og stikke av når det smeller.

Du har blitt kalt både sleip, arrogant og riksklyse. Hva er den største misforståelsen folk har om deg? Er det noen av karakteristikkene du synes du kanskje er litt fortjent?
– Er nok alle de tre. Men savner idealist i miksen.

Du har fortalt at du en gang fikk en fremmed kvinne til å spille moren din i en ukebladreportasje. Hun skal til og med ha kalt deg Kristian under intervjuet. Hva i all verden fikk deg til å finne på noe slikt, og hvor mye av historien er egentlig sann?
– Ja, det var veldig gøy. En lettere alkoholisert dame fra Majorstua fikk 500,- for å bli med på en hjemme-hos-reportasje, og hun visste ikke engang hvem jeg var. Vi winget det ganske bra, og hun fikk 500-lappen sin, mens jeg fikk fire sider i Se&Hør – eller var det Her og Nå? Eller Hjemmet, Allers… husker ikke, men det var stor stas å se det på trykk.

Du har viet store deler av livet til å løfte frem norsk musikk. Likevel husker mange deg for Lene Alexandra og «My Boobs Are OK». Er det irriterende, eller synes du det er morsomt?
– Det var verre for 15 år siden. Da kunne jeg jo ikke gi ut noen ting uten at hun var nevnt. Jazz, kunstpop, americana – alltid skulle journalistene pense inn på puppene til Lene. Må være en trist jobb å være journalist i perioder. Jeg beundrer dem for å holde ut. Nå har det heldigvis skjedd så mye i livet mitt, at Lene Alexandra har tatt en litt mindre bit av kaka. Jeg har kun gode minner til den singelen vi ga ut, men har også veldig gode minner til de 1500 andre platene jeg har gitt ut. Er bare litt lettere å få presse når folk flekker av seg klærne.

Du har fortalt at det har vært både givende og slitsomt å redde gamle norske album fra glemselen. Hvorfor er det så viktig for deg at musikken blir bevart?
– Den norske musikkanonen består av mye rart, men også utrolig mye flott musikk. Det som er synd er at det ikke er så mye sammenheng med salg og kvalitet opp igjennom årene. Det betyr at mye av den aller beste musikken som har kommet ut, har gått i glemmeboka, mens andre mindre talentfulle artister har hatt flaks og har klart å kasse seg til en lang karriere i søkelyset. Jeg har laget «Norske albumklassikere» for å prøve å korrigere litt. En plate kan ha kommet ut samtidig som en annen stor plate, eller en annen stor verdensbegivenhet, og druknet fullstendig. Gode plater med innhold som var langt forut for sin tid har plutselig blitt relevante igjen, så at all musikk vi har gitt ut burde vært tilgjengelig, er for meg en selvfølge. På alle plattformer.

Du sang tidligere i bandet *Stone Family*, og det er blitt fortalt at du i ettertid forsøkte å kjøpe opp eksemplarer av platen fordi du var flau over den. Stemmer det, og hvor mye måtte vi betalt deg for å fremføre en av låtene i dag?
– Jeg ga ut en CD-singel i 1993, 24 år gammel, og avsluttet karrieren min på scenen på vår første konsert. Skjønte fort at det å stå på en scene

Foto: TV3

ikke var noe for meg, og litt synd for resten av bandmedlemmene at jeg ikke oppdaget det lenge før. Jeg har en avtale med henne som jobber på Råkk&Rålls (Norges beste bruktbutikk) om at dersom en CD-singel dukker opp, så skal jeg vippse henne 250,- og hun skal knekke den for meg. Har ett eks i samlingen min, som står med ryggen feil vei og på feil sted, så den skal være umulig å finne. Så å få meg til å synge den, da må det stå noen med pistol mot tinningen.

Du har tre barn, og de kjenner deg på en helt annen måte enn TV-seerne. Hvordan ville de beskrevet deg som pappa?

– Tror de tenker på meg som raus og irriterende. Også tror jeg, basert på resultatet, at de må ha fått en god oppvekst, for jeg får mye skryt fra andre. Jeg ser ikke så mye til det positive selv, så får håpe skrytet stemmer. Jeg får mest «kan du hjelpe meg, kan du hente, kan du vippse, kan du ...»

Og hva er det aller flaueste du har utsatt dem for?

– Nå er datteren min her. Hun sier den gangen jeg DABBET og breakdanset i skolegården når hun hadde glemt matpakka si. Jeg advarte henne om at om hun ikke husket ting, så ville jeg dukke opp på skolen med det de har glemt og gjøre henne flau. Når det gjelder sønnen min, så var det kanskje den første gangen han hadde med seg en dame hjem, og jeg ba henne synge kristne sanger før måltidet. Det verste var at sønnen min elsket det, men dat-

Foto: TV3

— Mamma var verdens morsomste dame.

teren min sverget på at hun aldri skulle ta med seg noen hjem så lenge hun levde.

Har ungene noen gang satt deg på plass?
– Nei, det tror jeg ikke er så lett. Men jeg har kjeftet på dem og funnet ut at de har rett noen ganger, og de er gode på å utnytte sånne situasjoner. Husker en gang da jeg beskyldte datteren min for å ha tjuvlånt naboens sparkesykkel da hun var veldig liten, og hun bedyret sin uskyld. Jeg trodde henne ikke, og ga henne husarrest, men så kom naboen innom og sa at sparkesykkelen var plassert i kjelleren, og at hun var uskyldigheten selv. Hun var ganske cocky noen dager etter det.

Du har tidligere snakket om ditt nære forhold til faren din. Hva har han lært deg om livet, og er det noe du først har forstått etter at du selv ble pappa?
– Pappa er den klokeste mannen jeg kjenner. Han har i grunn ikke sagt så mye, men heller observert. Når jeg gjør noe bra, så har det skint igjennom hva han tenker. Når jeg har gjort mindre imponerende ting, har det også skint igjennom, men aldri noen pekefinger. Det han har lært meg, er at man ikke skal låne penger av venner, ikke bruke mer enn man har, ikke sparke nedover… sånne ting. Det har jeg vært god på, og det har jeg også prakket på ungene mine.

Du har fortalt åpent om Alzheimersykdommen til moren din og sorgen over å miste henne. Er det et spesielt minne om henne som betyr ekstra mye for deg?
– Mamma var verdens morsomste dame. Mens faren min var mer i bakgrunnen, var alltid mamma helt forrest og small talket og tullet med folk. Hun var frekk, elsket å danse og ha folk på besøk, og folk elsket henne.

Mamma var ekstrovert, mens både faren min og jeg er mer introverte. Men hun var tvers gjennom hel ved. Jeg husker en gang vi lagde fondue, og jeg skulle hjelpe henne på kjøkkenet, idet hun gikk ut med en bolle kokende olje. Bollen veltet, men hun brukte seg selv som skjold, så jeg ikke skulle få noe på meg – litt sånn Brødrene Løvehjerte-style. Jeg husker vi dro på sykehuset, hvor hun gjorde alt i sin makt for at jeg ikke skulle få skyldfølelse. Husker jeg så skikkelig opp til henne etter det.

Du har vært i rampelyset i snart 30 år. Hva tror du folk ville blitt mest overrasket over hvis de tilbrakte en helt vanlig dag sammen med deg?
– Det jeg driver med er så kjedelig at det er bedre om de lever i trua på at livet mitt er spennende. Om ikke det å lage lister over «tidenes beste bass-soloer», tegne kalligrafi, dyrke urter, se på barnefilm med en unge på fire og spille backgammon er toppen av lykke.

Du bruker ofte humor og ironi, også når samtalen blir alvorlig. Er det lettere for deg å få folk til å le enn å vise dem at du er lei deg?
– Jeg er sjelden lei meg. Har ikke noe problem å vise det, men ser ingen grunn til å brette ut sånt offentlig. Da er det bedre med en hard, snappy kommentar, og heller dele sorger med de man er glade i.

Er det noe du har gjort eller sagt offentlig som du i dag skulle ønske at du kunne ta tilbake?
– Sikkert 100 ting. Har lett for å fyre opp kinaputten og stikke av når det smeller. Kan godt tenke meg at intervjuet med Se&Hør hvor overskriften var «Anorexia er et tegn på selvdisiplin» fint kunne utgå og at kommentaren til Lene Alexandra om at «Å fjerne brystene nå er omtrent som at Zinedine Zidane hadde kappet av seg beina rett før VM» kunne fjernes fra sitatlista. Ellers tipper jeg det meste går greit.

– Jeg har komplett "Frem fra Glemselen" på LP.

Hva er din aller mest irriterende uvane, ifølge dem du bor sammen med?
– Jeg plystrer hele dagen. Gjerne litt sånn jazzete andrestemmer, og gjerne uten at andre engang hører førstestemmen. Jeg har fått mange tilbakemeldinger på det i hele mitt liv, men det skjer uten at jeg vet om det.

Hva er du skikkelig dårlig til, men nekter å innrømme?
– Jeg er ganske god på å innrømme at jeg er dårlig i ting. Jeg er for eksempel en av de dårligste sjåførene jeg vet om. Jeg går alltid ut av bilen og spør om noen kan lukeparkere for meg. Har så mange dårlige sider og egenskaper, og deler gjerne med de som vil høre.

Foto: Privat

Hvilken norsk kjendis ville du absolutt ikke vært innesperret sammen med i et nytt realityprogram?
– Jeg tror ikke det er noen jeg ikke ville ha med meg i et sånt program. De jeg ikke liker, ville jeg gjerne ha der, så kunne jeg gitt dem en litt dårlig opplevelse. Men kan godt tenke meg at jeg hadde kommet dårlig overens med folk som er like meg selv – hevngjerrige, plagsomme, irriterende folk. Men sannsynligvis er jeg så mye bedre enn dem på sånt, så jeg hadde nok kommet seirende ut av det.

Hva er den mest pinlige platen i musikksamlingen din?
– Jeg har komplett «Frem fra Glemselen» på LP. Synes ikke det er noe pinlig i seg selv, men folk stusser når de ser dem i samlinga mi.

Hva er det mest «uklysete» du har gjort i ditt liv?
– Jeg tror heller jeg vil snu på det og spørre: Har jeg egentlig gjort noe som er så klysete?

Terning-kastet

v/Kjell Magne Gjøsæter

https://bokblogger.com

"To bryllup og en bobil"

av Lene Lauritsen Kjølner. Fagervik, 2026

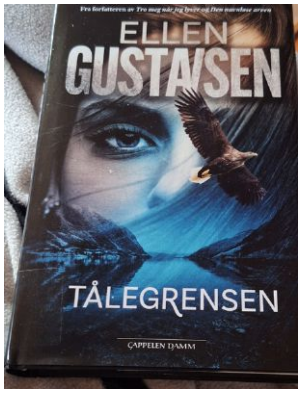
Dette er ein feelgoodroman som byr på forviklinger og situasjoner som gjer at ein berre må dra på smilebåndet. Med sin sprudlende fortellerstemme er Lene Lauritsen Kjølner i sitt ess, og ho har nok ein gong skapt eit univers som senker skuldrene til leseren, og som skaper leseglede.

"Tålegrensen"

av Ellen Gustavsen, Cappelen Damm, 2026

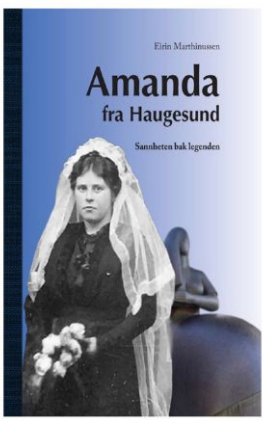
Ein romanpreget krimroman med ein god dose psykologi og spenningsmoment i seg. Gjennom forskjellige karaktertrekk, trollbindende historie og storslåtte miljøskildringer er dette ei bok som ein verkeleg slit med å legga frå seg. Ellen Gustavsen har nok ein gong truffet særs godt med si historiefortelling.

"Amanda fra Haugesund"

av Eirin Marthinussen. Marthinussen Forlag, 2025

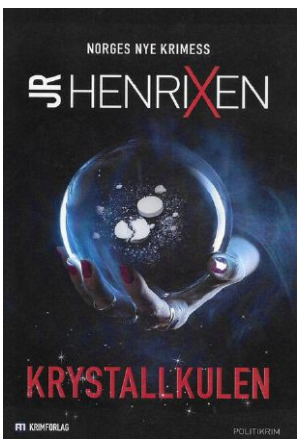
Ein sterk biografi som viser eit levd liv som bestod av død og fordervelse, men også mot, standhaftighet og viljen til å bryte loven for at borna ikkje skulle lide under fattigdommen. Eirin Marthinussen har skildra Amanda på ein verdig og fin måte, og trukket fram dei viktigste hendingane frå hennes liv. Dette har ført til at eg som lesar får eit heilhetlig bilete av hennes innhaldsrike liv. Ein solid biografi som går i dybden.

"Krystallkulen"

av JR Henrixen. A1 Fakta as. 2026

Nok ein strålende krimroman med lun humor frå JR Henrixen. Ved å skrive om samfunnsaktuelle problemstillinger og kombinere alvor og humor, samt ha ein solid krimhistorie i ryggen, så er det ein krim som ligg heilt i det øverste sjiktet. Har du enda ikkje lest noke frå forfattaren, så vil eg anbefale på det varmeste å sjekke ut bøkene hans.

LESEkroken:

Lene Lauritsen Kjølner:

"AV FJORD ER DU KOMMET"

+

Boka er utgitt i 2026 hos Fagervik

Olivia er på ferie med Mona på en gresk øy. Olivia ligger varm og avslappet på stranda, selvsagt med en bok i hånda, da mobilen ringer. Brått er hun engasjert i en ny sak. Det er en fisker på Hvasser som er bekymret for at noe ikke stemmer med et nytt anlegg ved Slagentangen, og kommunen har allerede innført fiskeforbud.

Dagen før var han i kontakt med regnskapskonsulent Toril Mehus. Hun hadde funnet noe og ville gi ham informasjon på en minnepinne. Nå får han ikke tak i henne.

Mona, som ligger rett ved siden av Olivia, blir supernysgjerrig. Hun vil hjelpe til med å løse saken. Allerede fra solsengen er de to i gang med jobben.

Nå er Olivia tilbake, like energisk som før

Den gamle Olivia, slik vi kjenner henne, er tilbake. Jeg blir igjen trukket rett inn i universet hennes, og jeg elsker det.

Her kan du virkelig kose deg, om det er riktig ord å bruke om en krimbok. Når det er sagt, så skriver forfatteren krim med feelgoodpreg. Her er det ingen ekle detaljer, men en god dose humor.

Historien er lettlest og vanskelig å legge fra seg. Grunnen til at det ikke blir en sekser, er at jeg underveis fikk en sterk mistanke om hvordan det hele hang sammen. Jeg stusset også over hvor lett det var å sende meldinger fra et fly. Derfor gir jeg en sterk femmer.

Cecilia Samartin:

"STERKERE ENN FRYKT"

Boka er utgitt i 2026 hos Juritzen

Det har gått fem år siden sist, men nå er Cecilia Samartin ute med ny bok i Norge, på Juritzen forlag. Blant hennes mest kjente bøker er «Señor Peregrino» og «La Peregrina». Nå er «Sterkere enn frykt» her.

Handlingen foregår på Cuba, som er forfatterens fødeland. Vi møter Laura i nåtid, mens hun har besøk av venninnen Anita. Vi forstår at Laura har en dramatisk historie bak seg, og at hun nå er glad for at ting har endret seg. Gjennom fortellingen hennes tas vi med tilbake til 1985. Laura er ung, svært pen og har svært dårlig råd. Da muligheten byr seg, stjeler hun en lommebok, noe som åpner nye dører for henne. Det hun ikke vet, er at hun blir observert. Dette blir starten på en historie fylt med dramatikk, vold og kjærlighet.

Dramatikk, temperament og kjærlighet

Dette var en annerledes bok enn det jeg som regel leser. Starten vekket absolutt interessen min. Språket fløt fint, og jeg opplevde historien som et avslappende avbrekk fra krimmen jeg som regel leser. Et stykke ut i boka synes jeg riktignok at det gikk litt trått. Likevel er jeg glad for at jeg fortsatte, for historien tok seg opp og ble veldig spennende. Og så heier jeg selvsagt på den store kjærligheten som ligger og syder i bakgrunnen, og som gir varme til en ellers tøff historie.

Jeg var lenge i tvil om jeg skulle gi 4 eller 5, men landet til slutt på en klar femmer.

Bokanmeldelser fra redaktøren. Les flere tips her: **www.hverdagsnett.no**

LESEkroken:

Christina B. Langballe:
"NØD LÆRER NAKEN KVINNE
Å RYGGE MED HENGER"

Boka er utgitt i 2026 hos Forlagshuset i Vestfold

Forfatteren har skrevet en bok som skildrer et smertefullt samlivsbrudd og en skilsmisse, der mannen forlater forholdet til fordel for en annen. Samtidig handler den om å møte motgangen med viljestyrke og gradvis finne veien tilbake til en ny og god hverdag. Tittelen er en humoristisk vri på det gamle ordtaket «Nød lærer naken kvinne å spinne».

En historie med følelser

Du tas med på reisen fra selve avviklingen, avvenningen, tilvenningen og tilkoblingen. Historien viser følelser man går gjennom, og gir en forståelse av hvordan det er å bli stående igjen alene når ekteskapsbedriften på en måte går konkurs.

Språket er lettlest og direkte. Leseren kommer tett på forfatterens erfaringer.

Boka er verdt å lese fordi den viser at det er mulig å finne styrke, håp og nye muligheter etter et vondt brudd.

Den passer særlig godt for dem som har opplevd store endringer i livet, eller som ønsker en ærlig og oppmuntrende fortelling om å reise seg igjen.

Jørn Lier Horst:
"DEN SISTE SAKEN"

Boka er utgitt i 2025 hos Bonnier

Erik Kaplin har sonet 18 år for drap. I cella hans er det oppdaget en dødsliste over dem som sørget for å få ham dømt. Flere av dem er allerede strøket ut, da de er døde. Wisting står også på listen.

Line har reist til Sør-Afrika for å jobbe med en sak til en podkast, og Amalie er derfor hos Wisting. Dermed har han begrensede muligheter til å jobbe. Så dør den gamle sjefen hans, og Wisting dras stadig lenger inn i saken.

Nok en spennende Wisting-krim

Som alltid leverer Jørn Lier Horst en god krimbok. Ikke så overraskende, med tanke på at bøkene hans er blant de mest populære krimseriene i Norge og har her solgt nær fire millioner eksemplarer. Og denne nyeste, "Den siste saken", gikk selvsagt rett til topps på bestselgerlista.

Jeg har lest alle de 19 bøkene, og dette har jeg sikkert sagt i hver anmeldelse: Han skriver godt, og persongalleriet er solid og troverdig gjennomarbeidet, gjennom hele serien. Spenningen bygges opp på en effektiv og uanstrengt måte, så det er vanskelig å rive seg løs fra boka.

For meg er dette nok et bevis på at Horst fremdeles har full kontroll på både tempo, karakterutvikling og krimplott. “Den siste saken” står støtt i rekken av gode Wisting-bøker, og jeg sitter igjen med den samme gode følelsen: Dette er kvalitetskrim som treffer.

Bokanmeldelser fra redaktøren. Les flere tips her: **www.hverdagsnett.no**

Kunstig intelligens eller manuell intelligens?

av Anne Lise Johannessen

Teksten har jeg skrevet selv, men jeg har brukt ChatGPT som en sparringspartner om temaet.

Nå om dagen popper det stadig opp innlegg i feeden på Facebook, fra aviser eller andre lange og belærende innlegg fra de som hater KI. Der leser man hvor skadelig kunstig intelligens er, og hvor dum man blir av å bruke dette hjelpemiddelet.

Innleggene er skrevet med mobilen, men det brukes vel ikke autokorrektur? Det er jo juks. Kanskje man ender opp med et helt annet ord enn det man selv skrev.

Det er helt akseptabelt å google, det er noe "alle" gjør. Noen bruker det til og med research. Forskjellen mellom Google og KI er visstnok enorm. Selv forstår jeg ikke det. KI har sikkert gjort meg dummere.

Hvis du ikke finner det rette ordet, spør en venn eller enda bedre: En redaktør. La dem gjerne foreslå endringer og bruk forslagene. Slikt samarbeid med MI (manuell intelligens) er helt i orden. Men for all del, ikke bruk KI, da er ikke teksten lenger din. Du slutter å tenke selv, og fantasien og ordene er ikke lenger dine. Det er fascinerende å tenke på hvor mye smartere jeg var før KI ble oppfunnet.

Det skrikes om tapte arbeidsplasser. KI tar visst jobbene til folk. Det er kanskje noe nytt nå? Jeg skjønner dere er bekymra. Man kan jo ikke la teknologien overta.

La oss få bort de selvbetjente kassene. Jeg savner de lange køene med unger som hylte etter goderier. Da fikk man trent opp tålmodigheten og oppdratt barna. Da koste jeg meg virkelig med handleturen. Nå går det for raskt, og jeg får hjelp av en maskin. Skammelig.

Hadde du ikke med barn? Da kunne du more deg med å studere innholdet i andres handlekurver. Og le litt av de som alltid skulle betale med småpenger. Det var sosialt det. Kanskje dere slo av en prat også?

Jeg savner tiden hvor jeg måtte ta ubetalt fri fra jobb for å rekke banken der slitne ansatte tok imot regningene og telte opp pengene. Nå betaler folk sine egne regninger og overfører penger på pc-en, men alt var selvsagt mye bedre før.

For å ikke snakke om ferie. Mor satt i forsetet og navigerte etter flotte, fargerike kart. Vi fant alltid fram, i verste fall kunne vi spørre oss fram. Hvis du hørte noe gjennom ungehylet fra baksetet da. Så kom GPS-en, salg av kartbøker falt – ingen klaget og taxisjåførene jublet.

I familien vår har vi fått et nytt familiemedlem. Siri heter hun. Hun kan det meste. Forteller om været, skifter sang på Spotify, stiller inn alarmer og uendelig mye mer. Ingen rynker på nesa av den grunn. Siri er gull.
Men fall ikke for fristelsen til å spørre KI, da er helv*** løs.

Nymotens teknologi er en stor skandale. Den må stoppes.

Før var det å ta bilder et eget yrke: Man måtte forstå alle manuelle innstillinger. Nå trykker man på en knapp, gjerne på mobilen. Teknologien kan forbedre bildet. Du kan også redigere

med Photoshop eller lignende programvare. Er bildet da ditt verk, eller må du opplyse at teknologien har hjulpet deg? Kanskje du da ikke kan selge bildene. Du har jo brukt et hjelpemiddel. La oss få retningslinjer som regulerer dette.

Jeg husker leksikonene som fylte bokhyllene våre, der man kunne lete fram all verdens rariteter. Nå tar det sekunder å finne det samme svaret ved hjelp av teknologi. Bruker man Google, er det helt akseptert. Bruker man KI, nei, da er det juks.

Skriver du en tekst, spesielt om du er forfatter, ja da må du finne på hvert eneste ord selv. Står du fast? Ja, da må du ta tida til hjelp. Du kan ikke få hjelp av andre. Da bruker du jo en annens intelligens. Dette gjelder alt fra det kreative, språkelige og korrekturlesing – med mindre personen jobber i et forlag da, eller du bruker betalt arbeidskraft – da telles det som din egen intelligens.

Tenker du å spare noen kroner ved å la KI hjelpe med illustrasjoner? Ikke tenk tanken en gang. Det er for lettvint. Og det bruker visst mye ressurser. Det bruker for mye vann og for mye strøm. La oss boikotte flyselskaper og bensinstasjoner. Skru av strømmen når du er ute av huset. Sett ut bøtter og bruk regnvann.

Og du, for all del, ikke fall for fristelsen å bruke en ordbok. Det er tross alt andre som har samlet ordene for deg, og gjort det lettvint.

Misforstå meg rett. Vi skal være opptatt av kilder, personvern, opphavsrett og tapte arbeidsplasser. Men er det virkelig sånn at jobben vi gjør blir mindre verdifull fordi vi har brukt et hjelpemiddel for å komme fram til det?

Det har alltid blitt funnet opp ting som gjør oss i stand til å jobbe raskere, løse problemer enklere og bruke tiden bedre. Men når noen finner opp et hjelpemiddel som kan foreslå bedre formuleringer og lage grafikk, da blir noen ekstra nervøse.

Hvorfor er det akseptert at teknologien hjelper oss med å finne veien, regne ut skatten og til og med parkere bilen? Men om den hjelper oss med å finne et godt ord, da har vi mistet evnen til å tenke selv.

Jeg tenkte å avslutte med en skikkelig god formulering. Men jeg står litt fast. Jeg kunne selvfølgelig spurt et annet menneske om hjelp. Det ville jo vært helt greit. Så lenge vedkommende ikke bruker KI.

Hun skulle egentlig aldri bli forfatter

Charlotte Al-Khalili har reist langs Silkeveien alene, opplevd at faren ble så populær på en restaurant i Jordan at vertskapet nektet å ta betalt, og vært på en første date som varte i hele fire timer. Hun har et liv som byr på langt mer enn mørke krimhistorier. Men hvordan endte egentlig en maskiningeniør opp som forfatter av spenningsromaner?

TEKST: **Anne Lise Johannessen** | FOTO**: Privat**

Charlotte Al-Khalili hadde aldri noen stor forfatterdrøm. Hun utdannet seg til maskiningeniør og arbeidet med utvikling og forvaltning av kjøpesentre. Så begynte hun å skrive, og oppdaget en verden full av mordgåter, hemmeligheter og mennesker som ikke alltid er det de gir seg ut for å være.

I januar 2026 fikk norske lesere stifte bekjentskap med henne gjennom krimromanen «Når alt er over». Her møter vi juristen Olivia Oldenheim, en skarp og kompromissløs kvinne som nekter å akseptere at forbrytere slipper unna. I desember kommer oppfølgeren «Der ingen leter». I Sverige hadde hun allerede markert seg med «Malström», som ble nominert til årets krimdebut i 2022.

Men hvem er kvinnen bak de mørke historiene? Hva får henne til å interessere seg for menneskers verste handlinger? Og hvordan passer kjærlighet, familieliv og en ukuelig reiselyst inn i tilværelsen?

Fra ingeniør til krimforfatter

Det er langt fra kjøpesentre og ingeniørfaget til mordgåter og menneskelige tragedier. Men Charlotte Al-Khalili fant etter hvert veien inn i krimlitteraturens verden. Nå lar hun leserne bli kjent med mennesker som bærer på hemmeligheter, og som noen ganger er villige til å gjøre det utenkelige.

Du hadde egentlig aldri noen drøm om å bli forfatter, og du er utdannet maskiningeniør. Hvordan endte du opp med å skrive kriminalromaner om mord, løgner og menneskers mørkeste sider?

– Det høres ut som et dramatisk sprang. Men som mange ingeniører liker jeg struktur, logikk og å forstå hvordan ting fungerer. Det er egentlig det samme med krimromaner. Her møtes menneskelige relasjoner og samfunnsspørsmål i en gåte som leseren er med på å løse.

Krim har alltid vært favorittsjangeren min. Selv om bøkene kan være mørke, tilbyr de leseren noe som virkeligheten ikke alltid kan gi oss: svar. Leseren får vite hvem den skyldige er, og hvordan alt gikk til. Fordelen med å være forfatter er at jeg har makten til å velge hvordan det hele skal ende.

I «Når alt er over» møter vi Jennifer, som lever i skjul med datteren etter å ha flyktet fra en voldelig eksmann. Så forsvinner hun sporløst. Hvordan fikk du ideen til denne

Foto: Kajsa Göransson

Foto: Albin Händig

historien, og hva var det som gjorde at du ønsket å fortelle akkurat den?
– Det begynte våren 2021, da fem kvinner ble drept av sine nåværende eller tidligere ektemenn i løpet av tre uker. Jeg ble dypt berørt og begynte å lese om vold i nære relasjoner. Siden jeg selv aldri hadde vært utsatt for vold, innså jeg hvor lite jeg egentlig visste om de psykologiske mekanismene som kan gjøre det så vanskelig å forlate et destruktivt forhold.

Jeg lærte også at tusenvis av kvinner og barna deres lever med beskyttede personopplysninger i Sverige, men at det ikke alltid er nok til å garantere sikkerheten deres. Jeg ville skildre hverdagen til en kvinne som stadig må se seg over skulderen og være forberedt på å forlate alt i løpet av noen få minutter. Hva skjer når den som forsøker å beskytte seg selv og barnet sitt, plutselig ikke lenger er å finne?

Jennifer er fiktiv, men dessverre er det mange som er tvunget til å leve som henne. Det var viktig for meg å forsøke å forstå og skildre denne virkeligheten med respekt. Jeg ville ikke bare skrive om volden, men også om hvordan det er å fortsette å leve med frykten, begrensningene og den konstante beredskapen.

Vold i nære relasjoner, frykt og et rettssystem som ikke alltid strekker til, er sentrale temaer i boken. Var det noe du oppdaget under arbeidet som overrasket eller opprørte deg spesielt?
– Det som overrasket meg, var hvor mange ulike former vold i nære relasjoner kan ta. Det handler ikke bare om fysisk vold, men også om psykisk, økonomisk og sosial vold. Og så finnes den latente volden, altså trusselen om vold. Man lærer seg å lese den andre personens humør, veie hvert ord og tilpasse oppførselen sin for å unngå en konflikt. Det må være utrolig belastende å leve slik.

En annen ting jeg innså, var at vold i nære relasjoner forekommer i alle samfunnsklasser, aldersgrupper, utdanningsnivåer og miljøer. Det finnes ingen enkel fasit på hvem som blir utsatt for vold, eller hvem som utøver den. Volden kan skjule seg bak fasader som utenfra virker både trygge og velordnede.

Olivia Oldenheim er en ganske uvanlig krimheltinne. Hun er intelligent, sta og kompromissløs, men blir ofte undervurdert fordi hun sitter i rullestol. Hvordan ble Olivia til, og hvor mye av Charlotte finnes egentlig i henne?
– Olivia «ble født» som den bitre

Foto: Albin Händig

ekskjæresten til programlederen Martin Quist. Opprinnelig var hun tenkt som en biperson, men man trenger ikke å tilbringe mye tid sammen med henne før man innser at hun krever en hovedrolle.

For mange år siden fikk jeg muligheten til å prøve å sitte i rullestol og ta meg rundt i et av kjøpesentrene jeg jobbet med. Hensikten var å oppleve selv hvilke hindringer og utfordringer rullestolbrukere kunne møte, og hva vi kunne forbedre.

I løpet av timen jeg satt i rullestol, gjorde jeg flere oppdagelser. En av dem var at jeg følte meg helt usynlig. Alle jeg møtte, så rullestolen, men ingen møtte blikket mitt. Jeg var bare en hindring de måtte manøvrere seg rundt, ikke en person de måtte forholde seg til. Det ga meg en forståelse av hvor lett man kan bli undervurdert når omgivelsene først og fremst ser funksjonsnedsettelsen.

Den korte erfaringen min bidro til å forme Olivia som person. Hun er vant til å bli undervurdert, men har ingen planer om å la andre bestemme hva hun er i stand til.

Det finnes sikkert noen trekk fra meg i Olivia, først og fremst nysgjerrigheten og viljen til å finne ut hvordan ting egentlig henger sammen. Men hun er ikke meg. Hun er mer kompromissløs, gretten og kvier seg ikke for å gjøre andre ukomfortable i sosiale situasjoner.

Du har en bachelorgrad i rettsvitenskap og er fascinert av virkelige kriminalsaker. Hva er det som gjør at du interesserer deg så sterkt for mennesker som begår forbrytelser? Har du noen gang kommet over en sak som var så grusom at du ikke orket å fordype deg i den?

– Jeg pleier ikke å vike unna mørket, men det finnes naturligvis saker som er så grusomme at man ønsker å ta et skritt tilbake. Forbrytelser mot mennesker som allerede er sårbare og utsatte, barn og dyr, er eksempler på dette.

Noen ganger synes jeg vi vier så mye oppmerksomhet til gjerningspersonen at vi glemmer dem som må leve med konsekvensene. For meg er ofrene og de pårørende minst like viktige deler av fortellingen.

Jeg forsøker å finne ut hva som får et menneske til å begå forbrytelser, og hvilke motiver som ligger bak. Hvilke valg tas underveis? Finnes det et punkt der det ikke lenger er noen vei tilbake? Og hva skjer etterpå, med ofrene, de pårørende og alle andre som

> _ Fordelen med å være forfatter er at jeg har makten til å velge hvordan det hele skal ende.“

på ulike måter blir rammet? Jeg synes det er fascinerende hvordan man i en etterforskning forsøker å rekonstruere et hendelsesforløp og skille mellom hva man tror, hva man vet, og hva man faktisk kan bevise.

«Når alt er over» er den første boken norske lesere får møte deg gjennom. Hva håper du de sitter igjen med når de har lest den? Og har du fått noen leserreaksjoner som har overrasket deg?

– Fremfor alt håper jeg at de får en skikkelig spennende leseopplevelse!

Jeg håper også at fortellingen blir værende hos dem en stund etter at de har lest ut boken, og at de har lyst til å følge Olivia videre inn i neste bokeventyr.

Jeg får ofte tilbakemeldinger fra lesere som sier at de kjenner seg igjen i enkelte personer eller situasjoner. Det synes jeg er veldig hyggelig, for selv om bøkene mine handler om mord og andre grusomheter, finnes det også en hverdag der, med arbeidsliv, relasjoner og mennesker som prøver å få livet til å fungere. Og så finnes det selvfølgelig en ganske spesiell mamma!

I desember kommer «Der ingen leter» på norsk. Her blir Olivia trukket inn i en drapssak som involverer en mann fra hennes egen fortid. Hva kan du fortelle om den nye boken uten å røpe for mye? Og får vi oppleve andre sider ved Olivia denne gangen?

– Olivias eksforlovede Martin er en ganske narsissistisk person med alkoholproblemer. Karrieren hans fikk en skikkelig knekk da han en natt kjørte i fylla og havnet utenfor veien med bilen, som veltet rundt. Selv kom han uskadd fra ulykken, men Olivia ble alvorlig skadet og havnet i rullestol. Mens hun var under rehabilitering, gjorde Martin det slutt med henne og lot dessuten moren hennes overbringe beskjeden.

I «Der ingen leter» forsøker Martin å bygge opp livet sitt igjen. Han leder et nytt TV-program, har fått seg en ny kjæreste og kjøpt en leilighet på Östermalm. Han har dessuten erstattet den vrakede bilen med en ny av samme modell, bare i en annen farge. Utad virker det som om han har fått orden på tilværelsen, og alle tror at han har sluttet å drikke. Men bak fasaden er mye som før. Når han i tillegg begynner å få merkelige telefonoppringninger fra en ukjent kvinne, blir han trukket inn i en situasjon som ender med at han blir mistenkt for drap.

Olivia har all grunn til å føle bitterhet overfor Martin, men når hun innser at noe ikke stemmer med drapet, blir hun motvillig trukket inn i saken av Martins forsvarsadvokat. Innerst inne klarer hun ikke å la være når rettferdigheten står på spill.

Parallelt jobber Olivia med etterforskningen av drapet på en ung mann. Samtidig begynner det å gå rykter om en omorganisering ved påtalemyndigheten, noe som skaper uro og avdekker noen mindre flatterende sider ved kollegene. Vi får altså følge Olivia både i en etterforskning med sterk personlig tilknytning og i et arbeidsmiljø der heller ikke alt er som det ser ut til.

Og dette er ikke slutten på Olivias historie. Det kommer flere bøker!

For de fleste er mord og forbrytelser noe vi helst vil holde på avstand. For en krimforfatter er det en del av arbeidshverdagen. Men hva skjer når fantasien får fritt spillerom og de mørkeste historiene begynner å ta form?

Hvordan ser en vanlig skrivedag ut for deg? Er du en disiplinert forfatter som følger faste rutiner, eller kan du plutselig få en idé midt under middagen eller når du egentlig skulle ha sovet?

– Intrigene i bøkene mine utvikler

> – Noen av de beste ideene mine har dukket opp ved chipshyllen i matbutikken, på tredemøllen eller mens jeg står og pusser tennene. “

seg over tid. Ofte begynner det med et spørsmål jeg ikke klarer å slippe. Det kan for eksempel handle om hvorfor en person som er ansatt i rettsvesenet, risikerer alt ved å lekke informasjon til kriminelle, hvorfor fedrene så ofte er fraværende i saker som gjelder Münchhausen by proxy og hvordan politiets infiltrasjonsvirksomhet fungerer. Da kaster jeg meg ned i kaninhull, går i rettssaker og forsøker å finne ut så mye jeg kan om emnet. Hvis det fortsatt engasjerer meg sterkt, er sjansen stor for at jeg tar opp temaet i neste bok.

Jeg har merket at hjernen ser ut til å ha vanskelig for å forstå når arbeidsdagen er over. Noen av de beste ideene mine har dukket opp ved chipshyllen i matbutikken, på tredemøllen eller mens jeg står og pusser tennene. Det er ikke akkurat de mest glamorøse omgivelsene som gir opphav til litteratur.

Når jeg har gjort research og lagt en plan for hva boken skal handle om, begynner jeg å skrive. En vanlig skrivedag starter jeg klokken åtte, tar pauser for å gjøre litt andre ting og avslutter klokken fem. Men når jeg nærmer meg en deadline, skriver jeg også på kvelder og i helger, da med en viss panikk, og lurer på hvorfor det alltid blir slik.

Når du skriver om drap, vold og løgner store deler av dagen, klarer du da å legge alt fra deg når arbeidsdagen er over? Har du noen gang skremt deg selv med historiene du skriver, eller er det bare leserne som blir liggende våkne om natten?

– Jeg blir faktisk ikke spesielt skremt av mine egne fortellinger. Det hender at jeg ligger våken og tenker på historien, men da er det snarere intrigen jeg grubler over. Jeg ønsker også å balansere det mørke med håp, menneskelige relasjoner og av og til skikkelig komiske situasjoner på en arbeidsplass. Jeg tror kontrasten mellom det brutale og det hverdagslige gjør fortellingen mer levende.

Du har også skrevet bøker som foreløpig bare er utgitt i Sverige. Er det noen av disse du særlig håper at norske lesere skal få mulighet til å oppdage?

– Jeg gleder meg virkelig til at norske lesere nå får følge hele Olivias reise. Det finnes tre bøker så langt, og jeg skriver for tiden på den fjerde. Alle fire kommer ut på norsk, slik at leserne får følge henne fra begynnelsen og se hvordan hun utvikler seg gjennom bøkene.

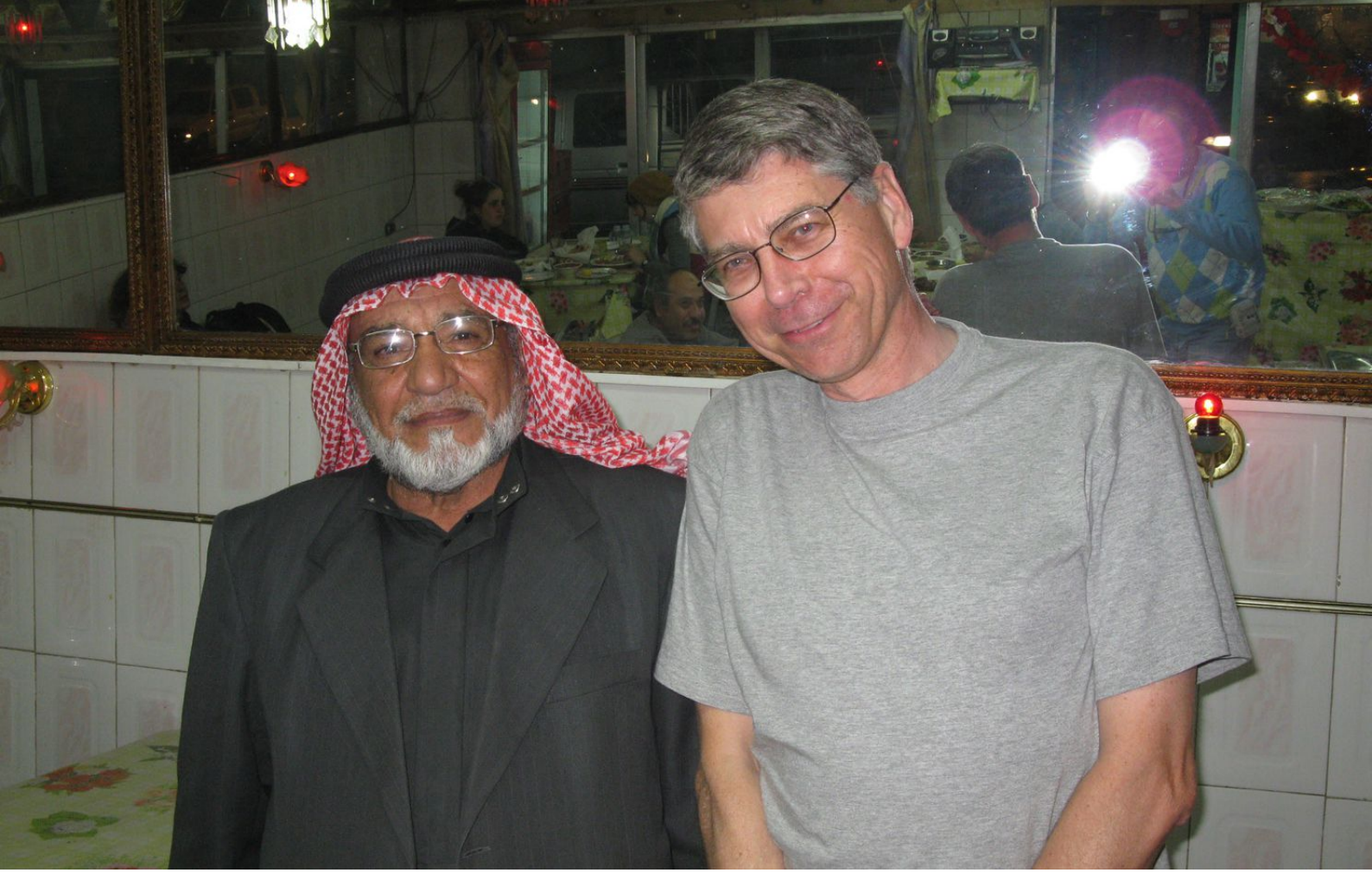
Det har vært en drøm for meg å få utgi bøkene mine i Norge. Ikke bare fordi Norge er landet som oppfant påskekrimmen, men også fordi jeg har jobbet med norske bedrifter i flere år. Norge har nesten blitt som et andre hjemland for meg. Derfor føles det både hyggelig og spesielt å nå få møte norske lesere.

Reisefeber og pappa Benny

Charlotte nøyer seg ikke med spenning mellom bokpermene. Hun har også en solid porsjon eventyrlyst og har reist til steder mange bare drømmer om å besøke. Noen ganger drar hun alene, andre ganger er det faren Benny som er reisefølge. Og sammen har de opplevd litt av hvert.

Du har reist langs Silkeveien helt alene. Det høres jo nesten ut som begynnelsen på en eventyrroman! Hva fikk deg til å legge ut på en slik reise, og hva er det mest uventede eller dramatiske du opplevde underveis?

– Jeg elsker å reise, og turen langs Silkeveien tok omtrent en måned, fra Istanbul til Beijing. I løpet av disse ukene opplevde jeg flere ulike kulturer og lærte utrolig mye. Blant annet overnattet jeg i en jurte (et slags telt) ved Aydarkulsjøen i Usbekistan. Noen i leiren fant en skorpion,

og det ble stor oppstandelse. Alle soveposer og vesker ble endevendt for å forsikre oss om at vi ikke hadde fått en ekstra gjest. Til å begynne med føltes det ubehagelig, men så fikk jeg øye på den usbekiske bussjåføren som sto rolig lent mot bussen og kjederøykte mens han ventet på at vi skulle kjøre videre. Jeg spurte ham om skorpiongiften var farlig for mennesker, og han trakk på skuldrene. «No worry, no poison until summer», sa han. Det var verre når de ble voksne. Jeg prøvde å være like avslappet som ham.

Senere skulle jeg ta nattog gjennom Taklamakanørkenen, jeg tror det var mellom Turpan og Dunhuang. Reisen begynte bra, men midt på natten stoppet toget. En sandstorm hadde blåst inn, og det var umulig å fortsette. Da det ble lyst, forsøkte jeg å se ut av vinduet, men det eneste jeg kunne se, var et tett teppe av beige sand. Vinden tok tak i togvognen og fikk den til å gynge faretruende. Selv om toget sto stille, begynte jeg å bli reisesyk og lurte på hvordan vi egentlig skulle komme oss videre hvis skinnene var dekket av sand.

Først sent på ettermiddagen begynte toget sakte å bevege seg igjen, med flere stopp midt ute i ødemarken. Det var en lettelse å endelig komme frem til Dunhuang og sivilisasjonen etter nesten et døgn om bord.

Faren din, Benny, har vært en fast reisekamerat gjennom mange år. Det begynte visst med at du spanderte en tur til Mallorca da han fylte 60 år. Hva er det som gjør at dere trives så godt sammen på tur? Og hvem av dere er egentlig den mest eventyrlystne?

– Vi har rukket å reise mye siden den gang. Først og fremst i Europa, men også i Midtøsten. Vi har det utrolig gøy sammen. Pappa er en omgjengelig person, glad og nysgjerrig, og han klager nesten aldri. Han har lært meg mye gjennom måten han møter nye steder og mennesker på. Jeg tror også det er noe spesielt med å reise sammen med foreldrene sine når man selv har blitt voksen. Man får dele opplevelser på en annen måte og skape nye minner.

Til å begynne med var det pappa og jeg som reiste sammen, men etter at jeg traff mannen min, Bashar, har vi reist alle tre. Den siste reisen vår sammen var en rundtur i Skottland. Etter det fikk pappa hjerneslag, noe som førte til problemer med balansen og med å gå. Derfor har vi ikke kunnet reise siden. Jeg håper fortsatt at vi skal få muligheten til å dra av gårde igjen. Men uansett hva fremtiden bringer, er jeg veldig takknemlig for alle reisene vi allerede har hatt sammen.

Jeg leste en morsom historie om at faren din ble så popu-

> – Jeg har merket at hjernen ser ut til å ha vanskelig for å forstå når arbeidsdagen er over.

lær på en restaurant i Jordan at vertskapet nektet å la dere betale regningen. Hva skjedde egentlig? Og har dere opplevd andre situasjoner på reisene deres som dere fortsatt ler av?

– Det var et spisested langs veien mellom Amman og ørkenbyen Petra som ble drevet av en eldre beduinmann. Pappa, mannen min, den jordanske sjåføren vår og jeg stoppet der sent på kvelden for å kjøpe noe å spise. På den tiden av døgnet var det bare tre andre gjester der, og stedet var i ferd med å stenge. Vi bestemte oss for å kjøpe med oss maten, og mens vi ventet, begynte den gamle beduinen og pappa å kommunisere. Ikke spør meg hvordan, for de hadde ikke noe felles språk. Men på et eller annet vis fant de tonen likevel. Jeg lærte at beduiner historisk sett er kjent for sin gjestfrihet. I ørkenen finnes det ingen hoteller, så når noen kom på besøk, var det forventet at man ga dem mat og husly i tre dager. Men det var for lenge siden. Likevel nektet den gamle beduinen å ta betalt da maten var klar, og han sa på arabisk at «Benny er min gjest».

Vi ville selvfølgelig ikke utnytte gavmildheten hans. For å løse situasjonen på en fin måte foreslo vi at vi likevel skulle få betale, men at pengene i så fall kunne gå direkte til de ansatte, som sikkert gjerne ville hjem etter en lang arbeidsdag. Og slik ble det.

Han lot henne vente i to år

Noen kjærlighetshistorier starter med et tilfeldig møte. Andre trenger litt lengre tid på å komme i gang. Historien om Charlotte og ektemannen Bashar kunne nesten vært hentet fra en romantisk komedie. Her var det både to års ventetid og en første date som ble langt lengre enn planlagt.

Hva husker du best fra den første daten?

– Overraskelsen var stor! Men han foreslo at vi skulle møtes for en drink etter jobb, og jeg tenkte at såpass med tid kunne jeg gi ham. Én drink, og så ha det bra. Men da vi først møttes, viste det seg at han hadde bestilt bord på en restaurant med en lang smaksmeny. Det var et vågalt trekk, må jeg si! Men vi hadde det så morsomt. Samtaleemnene tok aldri slutt. Og det har de fortsatt ikke gjort, atten år senere.

Han er fortsatt lei seg for at vi gikk glipp av to år sammen. Selv tenker jeg at det viktigste er at vi har hatt disse atten og forhåpentligvis har mange flere foran oss.

Bashar er kirurg og har hjulpet deg med medisinske detaljer i bøkene. Har han noen gang ødelagt en skikkelig dramatisk scene ved å fortelle deg at det du har skrevet, er medisinsk umulig? Og hvordan er det egentlig å ha en medisinsk ekspert ved middagsbordet når man skriver krim?

– Det er et stort privilegium! Bashar er kjevekirurg og spesialisert på barn og ungdom, og han liker å diskutere medisinske detaljer. Jeg bruker ham av og til i researcharbeidet for å sjekke hva som er rimelig og troverdig.

Mange som jobber i helsevesenet eller rettsvesenet, himler

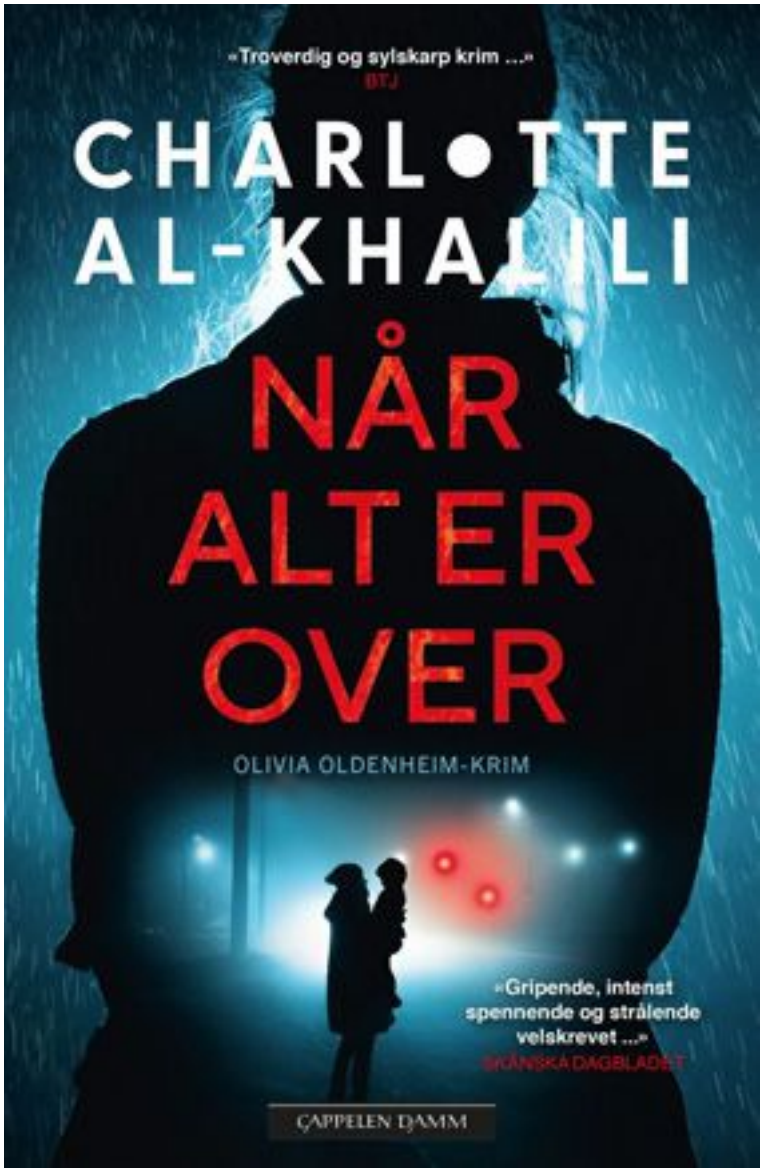
> _Man kan si at jeg driver med litt hemmelighetskremmeri også i privatlivet.

sikkert med øynene når de leser en krimroman eller ser en spennende TV-serie. Men som forfatter må man av og til ta seg visse friheter. En ekte rettssak er sjelden spesielt dramatisk, og etterforskningen av kriminalsaker går ikke alltid fremover i det tempoet som kreves for å skape en spennende fortelling. Derfor er det fullt forståelig at forfattere tar en og annen snarvei. Jeg synes man har et ansvar for å sørge for at leserne ikke kjeder seg i hjel.

Hvem er Charlotte når hun ikke skriver?
Bak krimromanene, reisene og alle de spennende historiene finnes også en helt vanlig hverdag. Men hva får egentlig Charlotte til å le, hva irriterer henne, og hvilke sider ved seg selv tror hun ville overrasket leserne aller mest?

store deler av dagen i selskap med oppdiktede personer.

Derimot har jeg svært lite til overs for maktsyke verdensledere, krig og konflikter. Jeg blir oppriktig sint over hvor mye lidelse mennesker kan påføre hverandre. Og så finnes det selvfølgelig slitsomme mennesker i hverdagen også. Noen ganger får deler av personligheten deres flytte inn i manusene mine.

Hva gjør deg glad når du verken skriver kriminalromaner eller reiser rundt i verden? Og hva skal egentlig til for å gjøre deg skikkelig irritert?
– Siden jeg jobber mye alene, setter jeg virkelig pris på å treffe mennesker i hverdagen. Jeg prøver å avtale lunsjer og andre møter så ofte jeg har tid. Mange av vennene mine er også forfattere, så vi forstår hverandres situasjon. Det er godt å kunne snakke med mennesker som vet hvordan det er å tilbringe

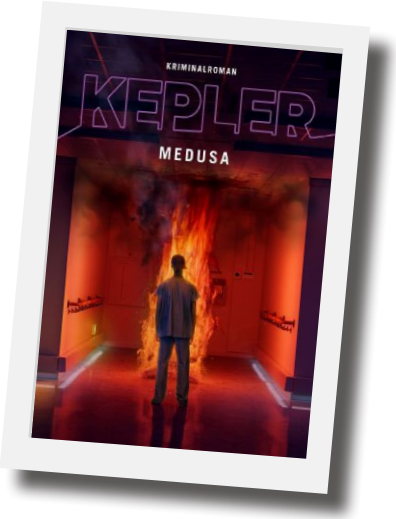
Hva er det folk flest ville blitt mest overrasket over å få vite om deg? Har du en uvane, en hemmelig lidenskap eller en side ved deg selv som ikke passer med bildet av en krimforfatter?
– Jeg er en skikkelig godtegris, men mannen min er utdannet tannlege. Så når jeg kjøper godteri, gjemmer jeg posen for å slippe en forelesning om sukker og hull i tennene. Man kan si at jeg driver med litt hemmelighetskremmeri også i privatlivet.

Hvis du skulle skrive en roman basert på ditt eget liv, hva skulle den hete?
– «En skorpion i sovepose», kanskje?

KRIMINELLE NYHETER

"SKYGGEHUSET" AV ØRJAN N. KARLSSON

Som nyutdannet politibetjent er Jakob Weber lei av å patruljere bygatene i Bodø. Når han får jobb som lensmann i Beiarn, ser han for seg en ny start i et lite, oversiktlig samfunn. Men idyllen slår sprekker allerede før han får pakket ut.

Forgjengeren hans er død i en tragisk ulykke. Jakob er den eneste som ikke kjøper forklaringen. Når en beboer fra det lokale sykehjemmet forsvinner sporløst, leder etterforskningen Jakob inn i et nett av rykter, gamle konflikter og tause allianser i bygda, som skjuler mer enn noen vil innrømme. Så dukker mannen opp igjen – levende. Bare for å dø få dager senere, under mystiske omstendigheter.

Skyggehuset: Begynnelsen på historien. En Jakob-Weber-krim fra Ørjan N. Karlsson.

"HJEMSØKT AV MARERITT" AV ANNA JANSSON

Olov og Kristina feirer 40 års bryllupsdag med piknik i sengen. De har rømt fra alle forpliktelser og koser seg bare de to på hytta ved sjøen. De er så opptatt av hverandre at de ikke merker at det brenner før det er for sent. Hytta står i full brann, og de kaster seg ut av soveromsvinduet høyt oppe for å unnslippe flammene. Det siste Olov ser før døden tar dem, er en person som løper vekk.

Kriminaletterforsker Maria Wern og hennes kolleger er snart på saken, og det kommer frem at det eldre paret drev en søvnklinikk der pasienter med plagsomme mareritt ble behandlet med hypnose og de ble filmet i terapien. Kan mordbrannen ha tilknytning til denne praksisen?

"MEDUSA" AV LARS KEPLER

Sent en natt brenner en lege i hjel på den lukkede retts-psykiatriske institusjonen Helix. Avhørene av ansatte og pasienter vanskeliggjøres av taushetsplikt og alvorlige psykiske lidelser. Etter enda et dødsfall på samme avdeling påtar Saga Bauer seg et topphemmelig oppdrag. Hun blir plassert som pasient blant Sveriges farligste lovbrytere. Joona Linna er hennes eneste kontakt med omverdenen. Dronningen som skjuler seg på avdelingen, viser seg å ha et hoff av undersåtter – og hun etterlater seg ofre i et tempo ingen seriemorder tidligere har gjort.

Medusa er den ellevte kriminalromanen i Joona Linna-serien.

Lars Kepler er et pseudonym for Alexander Ahndoril og Alexandra Coelho Ahndoril.

RONNY FARET

KONGENS HEMMELIGE AGENTER BLE HANS BILLETT INN I BOKVERDENEN

Hva om den norske kongen har hatt sitt eget nettverk av hemmelige agenter helt siden 1905? Den tanken ble starten på actionthrilleren «Hauk», der nasjonalsymboler, livsfarlige oppdrag og en undercoveroperasjon under Eurovision er en del av handlingen. Forfatteren Faret hadde aldri sett for seg navnet sitt på et bokomslag. Så fikk han tilbud om en kontrakt på tre bøker, bare fire dager etter at han sendte inn manuset.

TEKST: **Anne Lise Johannessen** | FOTO: **Privat**

For Ronny Faret begynte skrivingen i en periode da helsen sviktet. Å fordype seg i en verden han selv hadde skapt, ble en måte å holde motet oppe på. Historiene tok form om morgenen, mens ideene fortsatte å kverne resten av dagen. Det som startet som en personlig flukt fra sykdom og motløshet, utviklet seg etter hvert til en forfatterdrøm han ikke engang visste at han hadde.

I arbeidet som vernepleier har han lært hvor forskjellig mennesker reagerer når de møter frykt og motgang. Den erfaringen tar han med seg inn i forfatterskapet, der selv de mest hardføre karakterene har sine sårbare sider. Jeg har snakket med Faret om skrivеglede, kongelige hemmeligheter, kunsten å skape en troverdig actionhelt og hvorfor de stilleste scenene ofte er de vanskeligste å skrive.

Kan du ta oss tilbake til øyeblikket da du fikk ideen om «Hauk»?

– Jeg satt og tenkte på hva slags historier som ble fortalt i Norge, spesielt med tanke på krim og spenning. Etter litt tid skjønte jeg at mesteparten omhandlet politi, med og uten traumer i bagasjen. Agenter og spioner var det derimot lite av. Neste skritt var da å avdekke hvem som kunne ha nytte av hemmelige agenter i Norge, utenom staten. Det mest overraskende og spennende svaret jeg kunne finne, var kongen. Regent, statsoverhode, men med liten utøvende makt. Tenk så fantastisk hvis han hele tiden (siden 1905) hadde en gruppe med hemmelige agenter under seg.

Navnet kom umiddelbart: Hauk, hemmelig agent under kongen.

Jeg begynte så å nøste opp i bakhistorien, hvordan kom dette til, hvilke hendelser var Hauk involvert i, hvem visste om Hauk, hva kunne de brukes til? Det var en veldig spennende prosess som jeg brukte lang tid på.

Foto: Cappelen Damm

Når begynte du å forestille deg at ditt eget navn kunne stå på et bokomslag?
– Det har aldri vært en tanke jeg har tatt stilling til, før jeg ble antatt. Som ung hadde jeg god fantasi, men fikk ofte kommentarer fra lærere at jeg skrev altfor kort. At jeg noensinne skulle kunne skrive en hel bok var derfor overraskende, til og med for meg selv.

Hva var det første du visste om Jonas Holm?
– Han skulle være tørrvittig, løsningsorientert og villig til å gjøre det som trengtes.

Hva ved Jonas ville gjort deg trygg hvis du var i fare, og hva ved ham ville gjort deg urolig hvis dere var venner?
– Jonas er en meget kapabel mann, og hvis jeg var i fare ville jeg stolt på hans utrettelige vilje og moralske kompass. Som en venn ville han nok vært emosjonelt utilgjengelig. Jeg hadde sikkert hatt mest problemer med hans evne til å rasjonalisere det å ta liv.

I romanen har kongehuset et hemmelig agentnettverk. Hva synes du selv er mest interessant ved den tanken: at noen beskytter oss uten at vi vet det, eller at noen har makt vi ikke kan kontrollere?
– Det finnes allerede enheter og mennesker i Norge som har makt uten at «vi» kan kontrollere dem.

RONNY FARET
HAUK
HEMMELIG AGENT UNDER KONGEN

> – Det mest krevende er de scenene som det skjer minst i.

De svarer selvfølgelig til noen, men detaljene ligger langt over vanlige menneskers sikkerhetsklarering. Hauk er i så måte like. De også svarer til noen, bare ikke til de samme som resten.

Det at noen beskytter befolkningen uten at vi vet om det, synes jeg er vanskeligst å ta stilling til. Jeg tror de fleste hverken vil eller behøver å vite om alle perifere trusler som kan finnes. Det er nok frykt i samfunnet. Åpenhet er viktig, men også umulig i noen saker.

Boka rommer også en undercoveroperasjon under Eurovision. Hvordan avgjør du når en idé er akkurat passe vilter, og når den blir for mye?
– Så langt har jeg ikke begrenset ideene mine i stor grad. Jonas sin rolle som undercover i Eurovision kunne selvfølgelig fort blitt en karikatur, men det jeg prøvde å vise var at Hauk-agentene gjør det de må for å lykkes.

I den første boken brukte jeg flere «store» mål, til dels på nasjonalsymboler. Eurovision, oljeplattform, 17. mai, slottet osv.

I de neste bøkene mine er dette tonet litt ned, selv om spenningsnivået er like høyt. Jeg prøver å bruke arenaer som enten er iøynefallende eller har en spesiell betydning for meg eller mange. Likevel er handlingen det viktigste. Arenaen er da en måte å vise hva som står på spill, og hvis jeg lykkes blir den som en ekstra karakter.

Jeg har ennå en lang liste over steder og «viltre ideer» som jeg har lyst å bruke i historiene mine.

Hvilken scene krevde mest av deg som forfatter, og hva var det du måtte lære for å få den til?
– Det mest krevende er de scenene som det skjer minst i. Handlingsdrevne scener skriver nesten seg selv, men når karakterenes indre liv skal avskrelles og utfordres er det mye vanskeligere. Jeg vil ikke avsløre for mye for tidlig i boken, og av og til vet jeg ikke helt hva som skal ned på papiret før jeg skriver det. Det blir lettere og lettere, men samtidig har jeg også større forventning til meg selv. Det jeg skriver må jo også senere bygges videre på, så jeg kan ikke bare legge inn et traume uten å vite at det leder til noe lenger uti historien.

Hva slags plass hadde bøker og historiefortelling i oppveksten din?
– Jeg fikk en Hardy-gutt-bok til niårsdagen min, og da gikk jeg umiddelbart fra 0-100. I løpet av barne- og ungdomsårene leste jeg ustanselig. Hardy-guttene, Fem-serien, Jules Verne, Pelle og Proffen. Da jeg ble eldre oppdaget jeg Dean Koontz, Clive Cussler og Stephen King. Så fant jeg norske forfattere: Nesbø, Egeland og Lier Horst. I tillegg har jeg alltid elsket film og tv. Så jeg har blitt foret med historiefortelling hele livet, og elsker det.

Hva har arbeidet som vernepleier lært deg om mennesker som du ikke ville ha lært ved bare å lese bøker?
– Du lærer mye av å se inn i øynene på en mann som er livredd, selv om det han er redd for kun befinner seg inni hodet hans. Du lukter redselen i rommet og kjenner det på kroppen. Det som ikke er sant for deg, kan likevel være sant for en annen person. Det er også veldig forskjellig hvordan ulike personer håndterer det å stå ansikt til ansikt med dette. Noen trøster, andre realitetsorienterer eller svarer med spydigheter.

Som vernepleier kan små endringer i atferd eller tonefall være viktige. Hvordan bruker du blikket for slike detaljer når du skriver en scene der noen skjuler noe?
– For min del handler det om tempo og rytme. En pause, et blikk, endret toneleie. Når du skriver slike scener må man både vite hva som står på spill, og hvordan man skal hinte om dette uten at alt blir sagt. Disse beskrivelsene kan også fort bli for generiske, da hver karakter har sin egen personlighet og måte å uttrykke seg på.

I omsorgsarbeid er det ofte viktig å dempe konflikter. I en thriller trenger du gjerne at de eskalerer. Hvordan er det å sitte ved tastaturet og gjøre situasjonen stadig verre for menneskene du har skapt?
– Jeg har et semidistansert for-

Foto: Maria Vihovde

hold til karakterene mine, og er innforstått med at de ikke lever i et glansbilde. Jeg vet at de tåler det jeg sender deres vei, som jo er fundamentalt anderledes enn i den virkelige verden. Noen vondter og traumer er for å bygge karakter, finne styrke, noe er for å knytte bånd eller utvikle seg. Ved at karakterene blir avatarer for virkelige menneskers problemer, tenker jeg at leserne setter pris på at de møter motgang i en såpass kontrollert setting.

Hvordan fikk skrivingen plass i hverdagen din helt konkret, og hva måtte du velge bort for å bli ferdig?

– Jeg begynte å skrive i en periode der helsen min sviktet. Det å fordype meg i en egen verden var som terapi for meg, og gjorde at jeg holdt motet oppe og hodet engasjert i en vanskelig tid. Det jeg konkret byttet ut var altså sykdom og motløshet med skriveglede og kreativitet. Ofte skrev jeg på morgenen, mens resten av dagen så kvernet historien i hodet. Når neste morgen kom, var jeg klar til å fortsette. Jeg skrev ikke mye hver dag, men likevel gikk det relativt raskt å fullføre en historie. Skrivingen ble raskt et trygt og godt sted, og er det ennå.

> – Jeg er den minste fisken i en stor dam, og må bygge meg opp som forfatter, en leser av gangen.

Faret fikk Frid Ingulstads skrivestipend i 2025 for manuset.

Kan du ta oss gjennom veien fra første innsendte manus til ja fra Cappelen Damm? Hvor lang tid tok det, og hvilke svar fikk du underveis?
– Jeg har skrevet flere historier siden jeg så smått begynte å skrive i 2018. Men, jeg skrev for min egen del. Derfor sendte jeg ikke inn disse til forlag. Heller ikke Hauk. Når jeg tilfeldigvis så en annonse for skrivestipendet våren 2025, så hadde jeg ikke tenkt å sende inn manuset. Men, etter en vurdering gjorde jeg det likevel. Fire dager etterpå fikk jeg en mail der Cappelen Damm sa jeg ville være med i vurderingen av skrivestipendet, men at de allerede nå ville tilby meg en kontrakt på tre bøker. En måned senere vant jeg også stipendet. Dette er nok en uvanlig måte å bli antatt av et forlag, men en gledelig overraskelse.

Hva tror du var avgjørende for at forlaget satset på akkurat ditt manus, og hva sa de selv at de falt for?
– Det var mange fine tilbakemeldinger. De sa at historien bød på nerve og trøkk fra første side, og at jeg tilførte noe nytt til actionthriller-sjangeren. Ellers likte de premisset med monarkiet som var under press, og Jonas Holm som hjemmedyrket actionhelt og forkjemper for monarkiets videre liv.

Hva var den vanskeligste tilbakemeldingen du fikk på manuset, og hva gjorde du med den?
– Det var faktisk ikke noen spesielle tilbakemeldinger av den negative sorten. Det var mer språkendringer og forbedringer som var veldig fint å få hjelp med.

Hvilken del av boka var du mest villig til å kjempe for hvis redaktøren ville endre den?
– Det som var viktigst for meg var å beholde to stemmer. Hovedkarakterene Jonas og Ragne fyller ut forskjellige deler av historien, farget av sin bakgrunn og personlighet, og det ville gjort Hauk fattigere om kun en av stemmene skulle bli hørt.

Når i prosessen kom Frid Ingulstads skrivestipend, og hva endret det konkret for muligheten din til å skrive videre?
– Som tidligere nevnt var dette første kontakt med et forlag. Kontrakten og premiepengene gjorde jo sitt til at jeg skjønte at jeg hadde noe å fare med, utover det å skrive for meg selv. Likevel er jeg ennå en novise i gamet. Det er mange fantastiske forfattere i landet, og det å stikke hodet opp i mylderet er en vanskelig prosess. Det hjelper ikke så mye om jeg skriver en god bok dersom ingen vet hvem jeg er eller en nasjonal anmelder lovpriser boken. Det har vært en berg-og-dalbane mellom forventning og realitet. Men, jeg tar tiden til hjelp og tror at flere skal få øynene opp for Hauk-universet etter hvert. Det har vært en veldig positiv opplevelse å ha kontakt med leserne. Det er så mange fine og positive mennesker som jeg aldri ville truffet dersom jeg ikke hadde sendt inn Hauk til vurdering for skrive-stipendet.

Hva skulle du ønske noen hadde fortalt deg om å debutere på et stort forlag før du sendte inn manuset?
– Jeg hadde vel en forventning om at boken min skulle bli utsendt til alle bokhandlere og skulle figurere på reklameplakater rundt forbi, men sånn er det jo ikke. Jeg er den minste fisken i en stor dam, og må bygge meg opp som forfatter, en leser av gangen. Men det er i orden, for det er fremdeles for meg selv at jeg skriver. Dette med utgivelse er blitt en forlengelse, og det er mye spennende som har skjedd det siste året som jeg ikke hadde fått oppleve uten Cappelen Damm. Men, det er klart at jeg har ambisjoner om at Hauk-universet skal bli stort.

Hva ville den som kjente deg som ung, blitt mest overrasket over: at du har skrevet en bok, eller hva slags bok du har skrevet?
– Jeg tror ikke noen som kjenner meg er overrasket over sjangeren jeg har valgt, da actionthrillere alltid har vært en favoritt. At jeg nå har blitt forfatter er derimot sikkert veldig overraskende, og også for meg. Jeg har skrevet for min

> – Det som ikke er sant for deg,
> kan likevel være sant for en annen person. “

egen del, og at andre nå kan ta del i mine historier er veldig gøy.

Hvem i kongefamilien ville du helst hatt med på en Eurovision-fest, og hva ville du ønsket å spørre vedkommende om når poengene begynte å komme?
– Det måtte vært den nye kongen. Jeg har alltid hatt stor sans for Kong Haakon, og tenker vi kunne hatt det gøy sammen. Et passende samtaletema kunne vært «højdare og døjdare» innen Eurovisions mange slagere.

Hvis du måtte velge mellom å holde nyttårstalen eller å representere Norge i Eurovision, hva ville du valgt, og hvordan ville du kommet deg gjennom det?
– Ja, det var jo to usannsynlige plottvister. Jeg ville nok valgt Eurovision, men måtte hatt en dyktig gruppe mennesker rundt meg som kunne dekke over mine utilstrekkeligheter. Kanskje jeg kunne løst oppgaven med en fantastisk trommesolo i midten, á la Moldovas Epiq Sax guy?

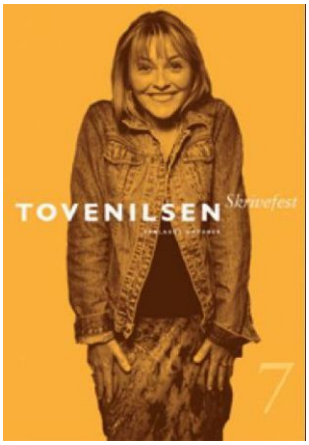

INGER SOFIES ANBEFALINGER

Inger Sofie Frog Austnes er bibliotekar på Sandefjordbibliotekene. I denne spalten gir hun to gode boktips.

Kjell Ola Dahl:

"Mitt liv som sauebonde"

Kveldene blir stadig mørkere, og mange tyr til krim.

Jeg kom over vår store krimforfatter Kjell Ola Dahl og en perle av en bok som handler om hans nære og rolige liv som sauebonde. Så dette er hemmeligheten til hans lange karriere og alle prisene han har fått for krimbøkene.

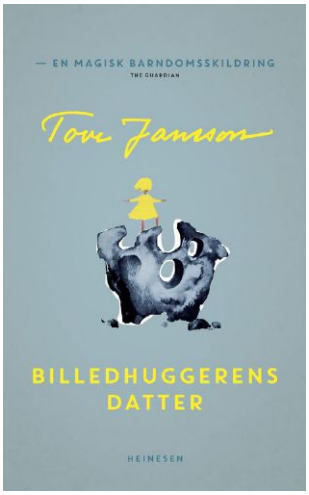
I biografien tar han oss med i livet gjennom oppveksten og alle steder han har bodd. Foreldrene kom fra enkle kår, startet butikk og slo seg ned i Oslo. Der levde de travle dager med en søskenflokk på tre. Familien ønsket å drive eget gårdsbruk og endte opp i Feiring, nord i Eidsvoll. Livet ble ikke helt enkelt, og unge Kjell Ola lengtet ut. Odelsretten til gården føltes umulig, men litt etter litt var det dyra og jorda som igjen brakte ham hjem til minner og et roligere liv. Respekt for natur, liv og tidligere generasjoners slit var en tydelig driver. I slekta var det ikke bare gode forbilder, men desto større grunn til å få det enda bedre enn de som gikk foran.

En kriminelt god bok som er passe langsom og gir næring til drømmene om å stoppe opp, leve tett på naturen med flokken som betyr aller mest for oss.

Vigmostad & Bjørke, 2023

Maria Lavik:

"Odelsskam"

Odelsskam var et av de nye ordene vi lærte i 2024 og tittel på boka til journalist Maria Lavik.

Er det greit å gi slipp på en gård etter femten generasjoner? Smak litt på den.

Boka om henne selv starter med slit og svette – veden må kløyves og stables for å gi vern mot den sure vinteren som venter på familiegården Lavik i Eksingedalen, Vestland fylke. Dagene består av rutiner, reparasjoner og gjøremål som kreves for å bo på en slik plass. Ikke for å drive slektas museum, men et barndomshjem inn i ny tid med nye generasjoner. Som første kvinne med odel kjenner hun på ekstra press og forventninger.

Boka spiller ut alle dilemmaer og følelser i valget for eller imot å føre gården videre til neste generasjon. Bylivet i Oslo med frihet og yrende folkeliv føles også rikt og godt. Det er ikke et nyere fenomen. Arne Garborg stod i det samme.

Boka viser et historisk tilbakeblikk om livet på de norske gårdene, generasjoner som levde sammen og arbeidet som bandt dem sammen. De holdt sammen gjennom krig og kriser. Hvordan skal mennesker overleve dersom bygder rammes av fraflytting, lysene er slukket og forsyningslinjene til utlandet er brutt?

I beredskapsåret er boka høyst aktuell og nærmest obligatorisk. Få ny kunnskap og nyt denne velskrevne boka. Ikke så rart at boka vant Kritikerprisen for beste sakprosa i 2025.

Samlaget, 2024

EN KRIMLESERS GUIDE TIL FORFØLGELSESVANVIDD

Ingrid Berglund: Sov dukkelise, Oda Krogh #4
Gyldendal 2026

Ikke la deg narre av folk i lesegrupper på Facebook som påstår at Ingrid Berglund skriver lettbeint, snill og ufarlig krim. De folka skjønner ikke en pøkk, har null peiling, og kan ta seg en bolle. I «Sov dukkelise», fjerde bok om dødsboadvokaten Oda Krogh, satt jeg med magesyre langt opp i pusterøret gjennom store deler av boka. Berglund er en kløpper på dramaturgi, og sjelden har jeg lest en så medrivende og innsiktsfull skildring av paranoia og forfølgelsesvanvidd som i denne romanen.

Ingrid Berglund ble nominert til Rivertonprisen for «Den svarte svanen» i 2022, og har siden den gang gitt ut tre bøker til i samme serie. «Sov dukkelise» er den siste av dem. I de tre første bøkene ligger det hemmeligheter og syder i hovedpersonens fortid som forfatteren aldri slipper helt til overflaten, men i denne fjerde boka kommer det opp, og når det først skjer så er det med en klaustrofobisk intensitet som struper leseren.

Dette høres voldsomt ut, tenker du kanskje, og det er det. Men, ikke med blod, gørr, avkappede kroppsdeler, flådde lik, skalperte ofre og mennesker som blir filetert i en agnmaskin på en fisketråler i Sørishavet. Nei, det skjer langsomt, gradvis, og helt i det stille. Det skjer med et snikende, smygende ubehag som bare vokser og vokser og vokser for hver side du blar. Det er en reise inn i forfølgelsesvanviddet som er så guffen og creepy at jeg faktisk kjente på redselen der jeg satt i godstolen med et lunt teppe over beina og en kopp kaffe i hånda.

Ingrid Berglund skildrer Odas voksende angst så innsiktsfullt og ekte, at det er en fryd å lese.

«Sov dukkelise» grenser helt opp til å få merkelappen psykologisk thriller, og er etter min mening langt mer troverdig og spennende enn mange av de beste bøkene i den sjangeren. Grunnen til det ligger i Berglunds sylskarpe bevisste bruk av dramaturgi, og det at hun mestrer å skildre psykosen og paranoiaen så godt som hun gjør. Men, det er ikke bare det … Det handler også om de mellommenneskelige relasjonene, hvordan andre mennesker forholder seg til, og reagerer på Odas oppførsel. Den pensjonerte assistentens stigende bekymring, og kjærestens vaklende tillit til henne når løgnene og fantasiene stables oppå og om hverandre. Dette viser hvor vanskelig det er å rekke ut en hjelpende hånd til mennesker i psykisk ubalanse.

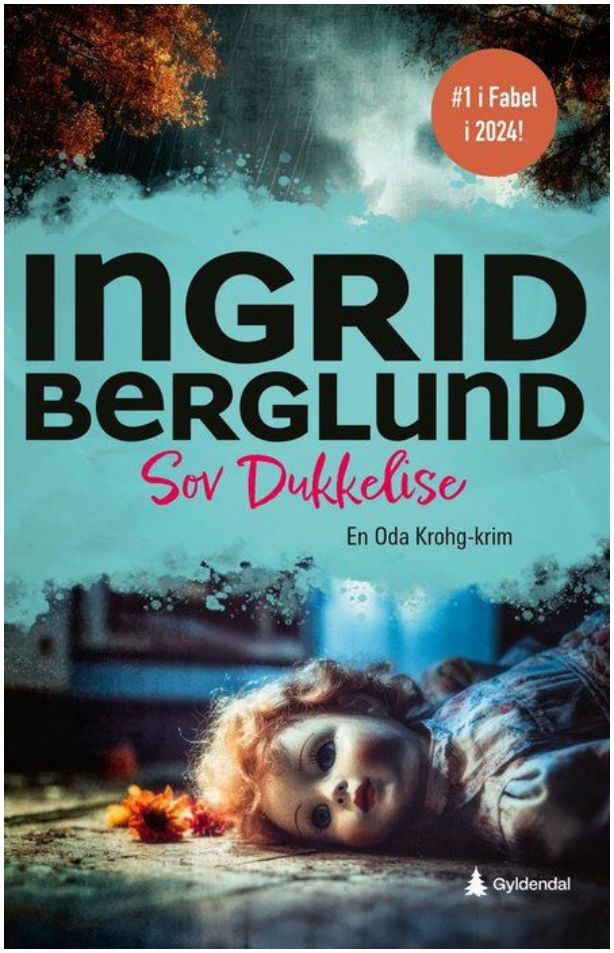
Forfatter Geir Tangens bøker:

"Maestro" (2016), "Hjerteknuser" (2017), "Død manns tango" (2018), "Vargtimen" (2021), "La alt håp fare" (2022), "Hundedager" (2023) og "Snøengler" (2025).

Samtidig slynges vi som lesere ut i tvilen rundt hva som er ekte eller falske minner, hallusinasjoner eller reelle observasjoner, løgner, halvsannheter eller faktiske forhold. Vi tipper hele veien mellom å tro på det Oda ser, hører, føler og opplever, og det å avskrive alt som en begynnende psykose. Det at vi ikke vet, og ikke forstår, er intenst ubehagelig. I likhet med Oda veksler vi lesere mellom å føle på angst, usikkerhet og ubehag. Hele veien malt ut i Ingrid Berglunds befriende lette og sømløse prosa, noe som gjør det (om mulig) enda mer absurd og urovekkende. Dette er rett og slett et stykke skrivekunst.

Grunnen til at jeg likevel ikke faller ned på beste terningkast, er rett og slett at Berglund ikke ser ut til å stole helt på seg selv i skrivingen. Hun stoler ikke på at vi lesere faktisk fanger opp de små detaljene, det underliggende ubehaget, og at vi ikke forstår den voksende psykosen hos hovedpersonen. For å være sikker på at vi er med på reisen, maler hun oss gjennom Odas tanker gang på gang, og med en unødvendig trang til å fortelle oss hvor fælt hun har det, og hvor forvirret hun er rundt sin egen tilstand, heller enn å stole på at vi ser det gjennom det hun faktisk viser oss.

«Sov dukkelise» er en still-ferdig krim uten store mengder påtatt ytre spenning. Den er snill i form av at vi ikke står til knehasene i blod og ekskrementer, og den er rolig med tanke på at forfatteren aldri rusher dramaturgien. Likevel er den altså intenst ubehagelig skremmende og spennende å lese. I min verden er det da en forfatter er på sitt absolutt beste, og i denne boka er Berglund akkurat det. På sitt beste.

JON EWOS RUSLERIER

Holder meg fremdeles til denne favoritten min blant britiske forfattere – Sarah Waters. Denne gangen skal det rusles rundt romanen «Sjelesøstre». Oversatt av Linn Øverås og utgitt på norsk i 2002.

TEKST: **Jon Ewo**

For to år siden forsøkte Margaret Prior å begå selvmord etter at familien hadde forstått at hun foretrakk kvinner framfor menn.

Nå, i 1874, har de begynt å løsne på tøylene. Hun får lov til å gå ut og ha enkelte aktiviteter, selv om hun fremdeles må ta sin daglige medisin – kloral. Et middel som virket søvndyssende og beroligende.

Margaret bestemmer seg for å bli besøksvenn i Millbanks kvinnefengsel. Der kommer hun i kontakt med mange kvinner og blir kjent med skjebnene deres. Men det er særlig én kvinne som skiller seg ut. Det er Selina Dawes, som har vært et spiritistisk medium og hatt seanser i en årrekke.

Margaret forelsker seg og begynner å legge framtidsplaner sammen med Selina. Jeg stopper handlingsreferatet her for ikke å ødelegge spenningen.

Men kan legge til at innimellom får vi biter av Selinas dagbok (?) fra cirka 1872 og fram til hun ble dømt. Hvor hun forteller om sine seanser, om Mrs Brink hvor hun bodde, og som hun var sjelesørger for, mot kost og losji. I disse seansene ble også en brutal ånd som heter Peter Quick involvert.

Sarah Waters elsker victoriatiden og har skrevet flere bøker med den tidsalderen som bakteppe. Denne gangen er det altså kvinnefengselsavdelingen til Millbank Prison. Det er et råtten og fuktig sted fordi det ble bygd på et sumpområde. Waters har gjort mye research rundt hvordan et slikt fengsel var organisert og Margaret får besøke mange av avdelingene der og får selv kjenne på kroppen hvordan dette påvirker menneskene.

Vokterne har lite empati med kvinnene. Dette er bare en del av straffen. Deres håp er at omgang med en dannet kvinne fra overklassen – som Margaret – vil sette fangene på bedre tanker slik at de aldri mer kommer tilbake. På mange vis er fengselet også et bilde av Margarets egen tilværelse. Hun er jo også fange, men hos sin egen familie, som passer på henne. De misliker dette prosjektet med at hun besøker Millbank. Alle hennes lyster og handlinger blir forsøkt overvåkt, slik som fangene overvåkes på Millbank.

Det er mye mørke i denne romanen. Ikke bare i Margarets privatliv, for hun er merket av hvordan samfunnets konvensjoner prøver å presse henne inn i et liv hvor hun gjør alt det som er forventet av henne. Men Millbank-fengselet er jo også en dyster, gotisk konstruksjon som ikke akkurat er noen lykkepille.

Legg oppå dette også spiritisme med seanser som foregår i enten mørke eller halvmørke rom med et spill av lys og skygge og hvor man kan bli usikker på hva man faktisk ser og opplever. Ikke

JON EWO

Jon Ewo har skrevet bøker for alle aldre og i mange sjangere. Han har vunnet en rekke priser. Men i denne spalten med ruslerier skriver han om bøker han har lest.

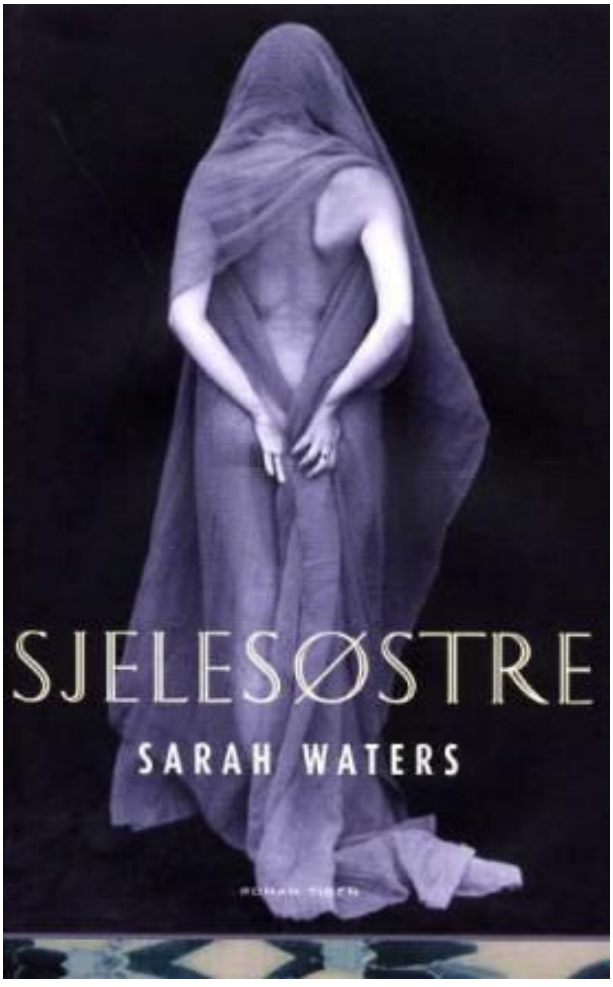
Den som vil lese hans ukentlige, nye lørdagsrusleri kan gå inn på gruppa «Litterære ruslerier».

Han tar gjerne ruslerioppdrag i biblioteker og leseforeninger.

minst vil vi etter hvert som boken nærmer seg slutt innse at vi blir ført bak lyset og inn i et løgnens mørke. Jeg skal heller ikke her røpe hva som vil skje, men slutten kommer som et sjokk!

Denne romanen kan leses både realistisk eller som et innblikk i hva spiritisme faktisk kan være – kontakt med de døde.

Funfacts

- Forfatteren selv har sagt at hun sleit med researchen her. For fangene selv har ikke etterlatt seg noen vitnesbyrd. Hun var henvist til materiale/protokoller/undersøkelser og rapporter skrevet av menn og måtte dikte seg litt rundt det materialet.

- Forfatterens doktorgrad var det som satte henne på sporet av dette litterære prosjektet med å avdekke queer-historie.

Noen historier slipper aldri taket

Et bortgjemt maleri, gamle hemmeligheter og menneskeskjebner som veves sammen på tvers av generasjoner. I sin nye roman «Et øye lukket» utforsker Cecilie Enger hvordan fortiden kan sette spor lenge etter at hendelsene fant sted. Her forteller hun om familiehistorier som har fått ny betydning, dramatiske opplevelser fra ungdommen og hva som betyr aller mest for henne i dag.

AV: **Anne Lise Johannessen** | FOTO: **Julie Pike**

Historier som lever videre gjennom generasjoner, har lenge opptatt den prisbelønte forfatteren. I den nye romanen «Et øye lukket» lar hun et bortgjemt maleri åpne døren til en fortid preget av skyld og hemmeligheter. Men i dette intervjuet blir vi også bedre kjent med mennesket bak bøkene. Cecilie Enger forteller om barndommens maleøkter hos mormoren, en dramatisk svømmetur blant barrakudaer og de små gledene hun setter stadig større pris på.

Har du selv en gjenstand hjemme som skjuler en historie de færreste kjenner?

– Jeg har mange gjenstander som betyr noe for meg, og mange av dem har en historie. Ting jeg har kjøpt da jeg var yngre, som er arvet etter foreldrene mine eller besteforeldrene mine, noe har jeg også laget selv, men ingen har noen skjult historie. Ikke som jeg vet om i alle fall. Tvert om tror jeg de voksne barna mine synes det følger altfor mange fortalte historier med gjenstander, møbler og bøker.

Har du selv opplevd at gamle familiehistorier har fått en annen betydning etter hvert som du er blitt eldre?

– Ettersom jeg er blitt eldre har flere gamle familiehistorier fått en annen betydning. Kanskje særlig knyttet til tap. Som barn visste jeg for eksempel at farmoren min mistet en datter da hun var bare fem år, i en ulykke. Først da jeg ble eldre kunne jeg forstå hva dette innebar. Hun var storesøsteren til faren min, og lenge var dette dødsfallet bare som et faktum, en historie. En lidelse ble det først etter at jeg som voksen snakket med farmoren min, da hun var blitt over 90 år, og hun fortalte meg at hun aldri noensinne hadde kommet helt over denne ulykken.

> — Jeg skrev denne romanen over to og et halvt år, og synes jeg har levd med disse menneskene like lenge.

Du lar seks menneskers skjebner gripe inn i hverandre, gjennom ulike generasjoner. Hvilken av personene kom tettest på deg mens du skrev? Var det noen som overrasket deg underveis?
– Jeg skrev denne romanen over to og et halvt år, og synes jeg har levd med disse menneskene like lenge. De personene som kom tettest på meg, var kanskje den gamle Helge Amble og Ragnhild Mørk. Når jeg skriver kan jeg rett som det er bli overrasket over vendinger i historien, men samtidig er skrivingen langsomt arbeid for min del, så virkelig overrasket blir nok ikke.

Romanen berører et mørkt kapittel i norsk historie, behandlingen av norske jøder og eiendelene deres under andre verdenskrig. Var det noe du oppdaget under arbeidet med boken som gjorde spesielt sterkt inntrykk på deg?
– For å svare på det spørsmålet, må jeg begynne et annet sted, tilbake i 1995. Jeg var ansatt som journalist i Dagens Næringsliv, og min kollega Bjørn Westlie skrev en stor artikkel, og mange påfølgende artikler, om det store jøderanet i norsk historie. Hvordan leiligheter og gjenstander som ble frastjålet jøder under krigen, aldri siden ble levert tilbake til de få som kom hjem etter krigen, eller ble tilbakeført til slektningene deres. Jeg har siden den gangen lest flere av bøkene som har kommet i kjølvannet av disse artiklene. I arbeidet med denne boken gjorde det kanskje spesielt inntrykk å lese dokumenter med et følelsesløst språk, om hvilken rett Likvidasjonsstyret hos okkupasjonsmakten syntes de hadde på disse eiendommene og eiendelene.

Du har selv lang erfaring som journalist, og jeg har lest at du egentlig foretrekker å være den som stiller spørsmålene. Hvis vi byttet roller nå, hva ville du aller helst spurt Cecilie Enger om?
– Hehe, jeg ville kanskje spurt noe om hvordan en ide til en roman tar form? Og da ville jeg svart at det er jeg virkelig usikker på, for en idé kommer liksom snikende inn på meg og tar stadig større plass, blir til mennesker og hendelser og fremdrift, uten at jeg helt kan svare på hvordan det skjer annet enn at det oppstår i skrivingen.

— Jeg kunne nok ikke blitt maler i stedet for forfatter.

Mormoren din var billedkunstner, og du har fortalt at dere barnebarna fikk male med restene av oljemalingen hennes. Hvordan husker du disse stundene? Og har du noen gang tenkt på at du kunne blitt maler i stedet for forfatter?
– Ja, hun var billedkunstner hele livet, født i 1900, og levde et moderne utearbeidende liv helt fra hun var 20 år. Hun var ikke helt tilgjengelig for oss barnebarn, men søkte fort inn i atelieret sitt, også når vi var sammen med henne og morfaren min på ferie. Kanskje er det derfor jeg husker disse stundene veldig klart. At hun tilrettela, la en voksduk utover et stort bord, la frem små lerret eller treplater, pensler, oljemaling og filler. Hun la seg aldri opp i hva vi malte eller hvordan. Jeg kunne nok ikke blitt maler i stedet for forfatter.

Som 17-åring diskuterte du politikk med en fremmed mann på toget. Han viste seg å være nyhetsredaktør og oppfordret deg til å skrive. Hvordan tror du livet ville sett ut uten det møtet?
– Hvis jeg skal være ærlig, tror jeg nok jeg ville blitt journalist likevel. Også uten møtet med ham jeg hver dag på vei til videregående skole, snakket med når jeg tok toget om vinteren. Han var engasjert og hjelpsom, og skaffet meg sommerjobb i lokalavisen, men til tross for dette, tror jeg at jeg på en eller annen måte hadde kommet meg inn i journalistikken.

Du har også vært på en syv måneder lang reise gjennom USA og Latin-Amerika sammen med venninner. Dere kjørte rundt i en gammel bil og sov blant annet i hengekøyer. Hva er den morsomste eller mest utrolige opplevelsen du husker fra den reisen? Er det noe du kunne tenke deg å gjøre igjen i dag?
– Det var en fantastisk reise! Jeg husker så mye fra den, den ble viktig for meg, gjorde meg ganske selvstendig, og jeg møtte utrolig mange forskjellige og interessante mennesker. Som sagt, jeg husker mye fra denne reisen, og har også fotografier fra omtrent alle stedene vi var. En av flere ting jeg husker godt er at vi møtte en gutt som levde som perledykker i Mexico. Han tok oss med ut til et rev, vi svømte og hadde ikke annet enn dykkemaske, ikke surstoff eller noe annet, og han skulle se om det var perler han kunne dykke etter der ute. Under vann signaliserte han til oss at vi skulle være helt urørlige, fordi vi ble passert av en stor stim med barrakudaer. Jeg må innrømme at jeg ikke var like redd som jeg burde blitt, fordi jeg ikke ante at det var farlige fisk. Men i ettertid husker jeg godt denne kontrasten mellom å svømme i det grønne og klare vannet, og så plutselig være omgitt av fare.

Jeg kunne nok ikke gjort denne reisen på nytt. Både fordi tiden er helt annerledes i dag, men aller mest fordi jeg ikke tror jeg orker å leve så primitivt som vi gjorde over så lang tid. Vi sov på strender, i hengekøyer og på gulvet hos folk vi møtte. Reiste på rime-

ligste måte, og ville være borte så lenge pengene rakk.

Da du skrev «Mors gaver», tok du utgangspunkt i de gamle julegavelistene til moren din, som du fant da barndomshjemmet skulle tømmes. Boken berørte mange lesere. Hva var den mest overraskende reaksjonen du fikk fra noen som hadde lest den?
– Den mest overraskende reaksjonen jeg fikk fra «Mors gaver», tror jeg må ha vært at det jeg trodde var sært og bare gjaldt vår familie, var allment og gjenkjennelig for veldig mange.

I flere av bøkene dine skriver du om minner, identitet, aldring og det vi kan miste underveis i livet. Har arbeidet med disse historiene forandret måten du selv ser på det å bli eldre? Hva setter du større pris på nå enn da du var yngre?
– Jeg tror ikke selve arbeidet med disse historiene har forandret måten jeg ser på det å bli eldre på, men at bøkene blir som de blir fordi jeg er opptatt av disse spørsmålene. Det er mange ting jeg setter større pris på nå, enn før, og det gjelder kanskje særlig de mindre tingene i hverdagen. Blomster i en vase, hvis det er fraværet av uro, at de jeg er glad i har det bra, å gå i fjellet, at jeg ikke er syk. Sånne ting.

Du debuterte i 1994, og mer enn 30 år senere når du fortsatt ut til nye lesere. Hva har du blitt modigere til å skrive om med årene? Finnes det fremdeles temaer du synes er for vanskelig eller personlig å gå inn i?
– Noe har jeg nok blitt modigere til å begi meg ut på med årene. Jeg har turt å skrive mer komplekse romaner, med flere personer og ulike synsvinkler. Det finnes sikkert temaer jeg synes er vanskelig å gå inn i, men på stående fot vet jeg ikke hva det er, fordi bøkene jeg har arbeidet med, handler om det jeg til enhver tid er opptatt av eller tenker på.

Du har fortalt om en julegaveutveksling der du ga bort en pakke te og fikk en flott hjemmestrikket kofte tilbake. Er du fortsatt redd for å bomme når du kjøper gaver? Og hva er den fineste gaven du selv har fått?
– Selv om jeg ikke bruker all verdens tid på å tenke på hva slags gaver jeg skal gi, vil jeg gjerne at mottakeren skal bli glad, og jeg ønsker ikke å «bomme» på en gave, ved å gi noe som er enten for lite eller for stort.

Jeg har nok fått mange fine gaver opp gjennom årene, men jeg husker særlig godt en brunrød kordfløyelsbukse med sleng, som jeg fikk en gang midt på

syttitallet, tenker jeg. I dag er de fineste gavene jeg får opplevelser, en kino- eller teaterbillett med barna mine eller noe lignende.

Du bor i Asker, der du også vokste opp. Hvordan ser en helt vanlig og god dag ut for deg når du ikke skriver? Hva er det som virkelig kan få deg til å le?
– Hvis jeg ikke skriver kan en god dag være fylt av mange ulike ting. En tur i marka, samvær med venner eller familie, en konsert eller å lage middag, å klare å konsentrere meg om å lese, for eksempel. Jeg tror jeg ler ganske lett, og særlig hvis jeg sammen med en annen opplever noe komisk i en situasjon, som ingen av oss snakker om, men begge observerer. Jeg var nettopp på tur med en kollega i Gyldendal, hvor vi besøkte bokhandlere. Hun har utrolig god humor, er kjapp i replikken og jeg lo gjennom store deler av Østlandet. Søsteren min får meg også til å le av mye rart, hun er morsom!

Når man har skrevet bøker, vunnet priser og fått historiene sine ut i verden, er det lett å tro at man har oppfylt mange drømmer. Men hva drømmer Cecilie Enger om som ikke har noe med forfatterskapet å gjøre?
– Jeg synes jeg drømmer om mye, både stort og smått, som ikke har noe med forfatterskapet mitt å gjøre. Jeg må vel innrømme at de fleste drømmer og ønsker jeg har, ikke handler om bøkene mine, men om de jeg er glad i og samfunnet rundt oss.

Hvis familien din skulle beskrive deg med tre ord, hvilke tror du de ville valgt? Og hvilke tre ord ville du helst at de skulle brukt?
– Nei, det er litt vanskelig å svare på. Noe med at jeg er tilgjengelig for dem, og ser dem, kanskje.

Har du noen gang opplevd at en leser har vært helt sikker på at en oppdiktet historie i en av bøkene dine egentlig handler om deg eller familien din?
– Å, ja. Flere ganger. Det synes jeg er ganske morsomt, faktisk.

Hvis du kunne invitert tre mennesker, levende eller døde, til middag hjemme hos deg, hvem ville du valgt? Og ville du helst laget maten selv eller overlatt det til noen andre?
– Akkurat nå leser jeg Kaja Schjerven Mollerins bok om Sigrid Undset og Ninni Roll Anker. Så kanskje de tre? Forfatteren av boken og de to hun skriver om. Jeg ville servert dem min egen får-i-kål.

JULEHEFTER

~Aldri en jul uten...

Boktips fra Krimdronninga på Nannestad

TEKST: **Unni Breen Vinge**

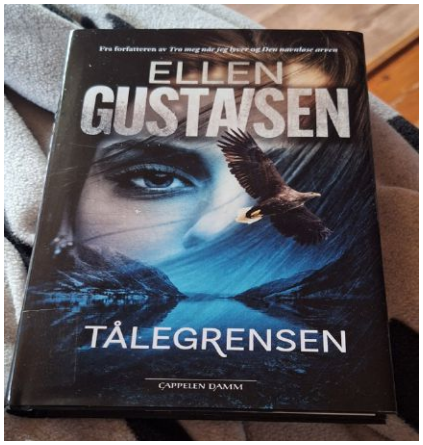
"Tålegrensen" av Ellen Gustavsen

En død kvinne blir funnet drivende inn i vannet i Nordgulen. Johanna Brekke havner rett opp i en situasjon mellom de som vil bygge ut dalen og de som vil bevare naturen.

Are, som aldri har kjent sin far, bor sammen med sin syke mor. Hun får avslag på støtte til livsopphold, og Are kjemper en kamp for å hjelpe henne. Johanna hjelper Are med å lete etter faren, og det ser ut som at hun lykkes. Are får et treff på Facebook og begynner å utveksle meldinger. Men... er det virkelig faren han har fått kontakt med?

I fortiden møter vi Benjamin, som forsvant for mange år siden. Hva skjedde egentlig den gangen for lenge siden som har tråder til myra i dalen og noen som med alle midler vil holde fortiden skjult?

Boken har en forrykende og overraskende slutt slik som jeg liker.

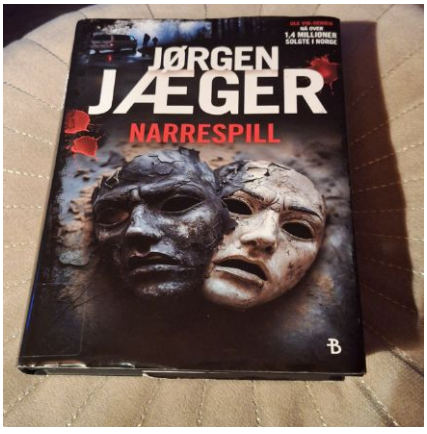
"Narrespill" av Jørgen Jæger

En kvinne påstår at hun har sett en død mann bak en Fretexboks i Fjellberghavn. Da politiet kommer er det ingen som ligger der. Ole Viks adoptivdatter Valentina Kelati får beskjed om at søsteren hennes ikke er død, men fremdeles er i Eritrea. Valentina får beskjed om at hun må utføre visse tjenester for landet hun kom fra hvis hun vil se søsteren igjen.

Valentina ble solgt da hun ankom Norge og havnet i prostitusjonsmiljøet. Hun blir fortvilet for hun har følt seg trygg i Fjellberghavn. Nå starter mareritte igjen.

Samtidig forsvinner to unge menn sporløst. Ole Vik og resten av politiet får en vanskelig sak å oppklare samtidig som at Ole er bekymret for Valentina.

Jørgen Jæger skuffer aldri. Kjempespennende bok med en spesiell slutt.

"Evas skål" av Myriam H. Bjerkli

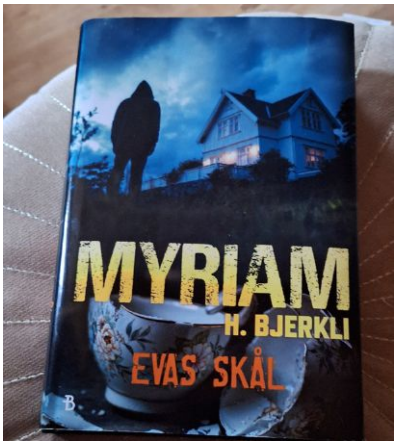
Det brenner i Sandefjord og brannene rammer eldre kvinner. Det kan se ut som om brannene kan være forårsaket av kvinnenes stadig økende glemsomhet. Kjeler som blir glemt på komfyren og lignende ting.

Så brenner huset til politioverbetjent Håkon Haakonsens nabo. Håkon begynner å få mistanke om at noe ikke stemmer. Det har dannet seg et mønster, og Håkon begynner å rulle opp en ganske spesiell og utrolig historie.

Myriam setter fingeren på problemene med å takle å bli gammel. Hvorfor ingen har tid til eldre mennesker og hvordan det føles å bli "usynlig".

Håkon sliter også litt i privatlivet, og boken slutter med litt av en bombe.

Nå må du skrive fort på neste bok, Myriam H. Bjerkli. Jeg er veldig spent på hvordan dette går.

Unni Breen Vinge (77) har jobbet som bibliotekar på Nannestad bibliotek i 34 år. Nå er hun pensjonist, men jobber der fortsatt. På folkemunne kalles den fargerike dama for **Nannestads krimdronning.**

TEKST: **Unni Breen Vinge**

"Dronningland" av Eva Fretheim

Når man begynner å lese, så tror man at boken handler om helt vanlige mennesker. Men fort fornemmer man at det ikke stemmer helt. Alle har noe å skjule. En kvinne har kjørt inn i en fjellvegg. Selvmord eller er det noe annet?

Politietterforsker Vigdis Malmstrøm får tidlig mistanke om at noe ikke stemmer. Hva skjer på gården hos brødrene Jonny og Jarle Svartskog, og hvem er Unn Hansen som bor sammen med brødrene? Unn har bikuber i skogen og er lidenskapelig opptatt av dronningene i kubene.

Trådene i saken fører tilbake til forsvinningen av en nitten år gammel jente og en liten jente som druknet. Boken drar deg inn i handlingen, og jeg er glad for at jeg kunne lese hele uten opphold.

Nå har jeg reservert de neste bøkene. Takk, Eva Fretheim for at du skriver så fengende.

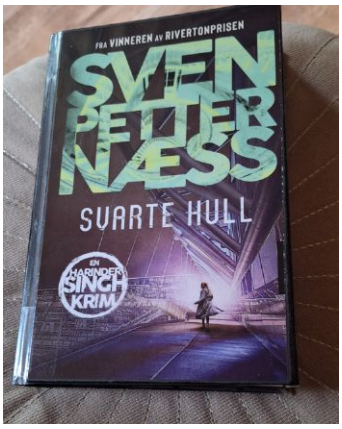
"Svarte hull" av Sven Petter Næss

Sven Petter Næss skriver spennende bøker om førstebetjent Harinder Singh. Harinder er en av mine helter.

I boken "Svarte hull" møter vi Harinders niese Amandeep Kaur, da ei dame, Siri, uventet får beskjed om at eksmannen skal slippes ut av fengsel. Eksen har sonet en straff for å ha mishandlet henne grovt. Ingen kan hjelpe henne, og hun tar kontakt med Amandeep, som er tidligere yrkessoldat, for å få beskyttelse. Det Amandeep ikke vet, er at hun blir selv jaget av en leiemorder som er hyret inn av en mangemillionær som vil hevne et drap som hun har begått.

Siris sjef blir funnet myrdet, og det viser seg at dødelige allianser blir inngått. Hvem jager nå hvem? Harinder befinner seg snart midt i et farlig spill.

Kjempespennende.

"To skilsmisser og pur lykke" av Lene L. Kjølner

Vi er i Krabbevik. Ingrid finner papirer som viser at Eskil har betalt bidrag for et barn i mange år. Hun vil skilles og tvinger Eskil til å fortelle datteren deres at hun har en søster. Ingrid forlanger eierskap til både hunden Ferdinand og bobilen. Dette faller ikke i god jord hos Eskil.

Samtidig blomstrer romantikken. Det dukker også opp en sjaman med isjias og flagrende kaftan, yogadamer i trang lycra og merkelige seilere. Under seilerregattaen blåser det opp, og Eskil havner i sjøen.

Boken er full av spennende mennesker og morsomme replikker. Sjangeren kalles feelgood, og her har forfatteren truffet blink.

Jeg leser og koser meg glugg i hjel. Hva hender videre i Krabbevik?

Foto: Anne Lise Johannessen

Magnus Revheim:

Smeden bak knivprisene

På en gård ved Bruvik på Osterøy finner vi en ung smed som har fått et spesielt oppdrag. Magnus Revheim lager knivpriser som deles ut under Osterøy krimfestival. Men smia er bare én del av det som foregår på Klyvvikje gård, der foreldrene Eivinn Revheim og Eliane Mo har skapt et aktivitetssted fylt med gamle hus, lokalhistorie og spennende gjenstander.

Når krimforfattere og ildsjeler hedres under Osterøy krimfestival, får noen av dem med seg en ganske spesiell pris hjem. Knivprisene er blitt et kjennetegn for flere av de litterære utmerkelsene, og bak smedarbeidet står Magnus Revheim.

Festivalen deler blant annet ut Sølvkniven, Bronsekniven, Glasskniven og Messingkniven. Prisene er etablert av Simen Ingemundsen, og de hedrer både forfattere og mennesker som gjør en viktig innsats for krimlitteraturen.

I 2026 ble Messingkniven gjort om til et vandretrofé, og en lokal smed på Osterøy fikk oppgaven med å utforme prisen. Det er Magnus som står bak arbeidet.

Vi møter ham i smia på Klyvvikje gård, der han viser oss hvordan han arbeider med jern. Her er det ingen store produksjonslinjer. Arbeidet foregår med esse, ambolt, hammer og forskjellige verktøy.

Ved første øyekast ser det kanskje enkelt ut, men det krever både presisjon, erfaring og tålmodighet å få metallet til å bli slik han ønsker.

Fra glødende jern til ferdig produkt

Magnus legger et jernstykke inn i den gassfyrte essa. Etter kort tid er metallet varmt nok til å formes.

Han tar det ut med en tang, legger det på ambolten og begynner å hamre. Litt etter litt får jernet en ny form.

Denne gangen er det ikke en kniv han skal lage, men en av de populære hjertekrokene som har blitt et av hans faste produkter. Han forklarer hva han gjør underveis. Først varmes jernet opp, deretter formes det med hammer og forskjellige verktøy. Til slutt behandler han overflaten med olje.

Oljen brennes inn i jernet og danner et beskyttende lag som gjør at det ikke ruster like raskt.

Tidligere brukte han en gammeldags kullfyrt esse.

– Da fyrte jeg med papir, ved, kull og koks. Men det røyk veldig, og jeg ble helt svart i ansiktet etterpå, forteller han.

Etter hvert investerte han i en gassesse. Det har gjort arbeidet betydelig enklere.

– Nå kan jeg fyre den opp på et par minutter. Den gamle måtte jeg gjerne fyre i en halvtime før jeg kunne begynne.

Gassforbruket er heller ikke spesielt stort. Med den bruken

han har, forteller Magnus at en gassflaske kan vare omtrent et år.

Begynte med en enkel krok

Interessen for smiing startet for rundt fem år siden. Magnus begynte å prøve seg frem, og etter hvert oppdaget han at det fantes et marked for det han laget.

Det første salget husker han godt.

Han hadde laget en krok av firkantstål som kostet omtrent to og en halv krone. Selve arbeidet tok rundt en halvtime, og deretter kjørte han for å levere kroken.

Så kom det en ny bestilling. Og enda en. Slik fortsatte det.

Etter hvert utviklet han flere produkter og begynte å levere til blomsterbutikker, kafeer og andre utsalgssteder på Vestlandet.

Hjertekrokene er fortsatt blant produktene han lager mest av. Til disse får han ferdigkappede jernemner fra en lokal bedrift. Der brukes moderne maskiner til å skjære ut emnene, mens Magnus står for det videre håndarbeidet. Og nå er han altså engasjert for å lage litteraturpriser.

Ved siden av smedarbeidet er Magnus matros. Arbeidet til sjøs kombinerer han med virksomheten i smia.

En gård full av historie

Det er ikke bare Magnus som liker å skape noe med hendene.

Foreldrene Eivinn Revheim og Eliane Mo driver Klyvvikje gård, der de gjennom mange år har bygd opp et helt spesielt miljø.

Gården ligger ved sjøen, med utsikt mot fjorden og den tidligere fengselsøya Ulvsnesøy. Her finnes flere eldre bygninger som familien har flyttet, restaurert og satt opp igjen.

Eivinn viser oss rundt og forteller at slektsgården har vært i Elianes familie siden 1730.

Da de overtok, var mye i dårlig forfatning. Siden har de brukt utallige timer på å bygge opp eiendommen.

– Jeg har bygd nesten alle husene dere ser her, forteller Eivinn.

Flere av bygningene kommer fra andre steder på Osterøy. De er blitt demontert, flyttet og satt opp igjen på gården.

Eivinn har også arbeidet med grunnmurer, steinlegging, kai og strandområder.

Resultatet er et gårdstun med bygninger som rommer både gamle redskaper, møbler, maskiner og en mengde andre gjenstander.

Samler på mer enn gamle ting

Eivinn har samlet gamle gjenstander helt siden han var tenåring.

Hvis han oppdaget et gammelt hus som skulle rives, eller en container utenfor en bygning, hendte det at han stoppet for å spørre om det var noe som kunne tas vare på.

Gjennom årene har samlingen vokst betydelig.

Vi får se gamle ølkjenger, redskaper, sverd, kister og en rekke gjenstander som forteller om livet på Osterøy i tidligere tider.

Blant dem er en gammel Osterøybil, et redskap som ble brukt til å hogge tømmer flatt når man skulle bygge hus.

Eivinn forteller også om håndverkertradisjonene på Osterøy og hvordan ferdig tilhogd tømmer tidligere ble fraktet sjøveien til Bergen.

For ham handler samlingen om langt mer enn å fylle husene med gamle ting. Han ønsker å bevare historiene om hvordan folk levde og arbeidet. Derfor har han også innredet en gammeldags landhandel med gamle butikkvarer, reklameskilt og emballasje.

Her kan besøkende få et inntrykk av hvordan en butikk kunne se ut for mange tiår siden. Eivinn innrømmer at han burde ha laget et bedre register over samlingen.

Han husker stort sett hvor gjenstandene kommer fra, men er klar over at viktig kunnskap kan gå tapt dersom historiene ikke blir skrevet ned.

Rekvisitter på filmlerretet

En del av de gamle gjenstandene har også fått et liv utenfor gården. Eivinn leverer nemlig rekvisitter til filmproduksjoner. Han har blant annet bidratt med utstyr til *Krigsseileren* og *Markens grøde*.

Noen ganger låner filmfolkene gjenstander fra samlingen. Andre ganger må Eivinn lage eller restaurere det de trenger. Han

viser oss blant annet en gammel plog fra 1800-tallet som ble satt i stand for å brukes som rekvisitt i *Markens grøde*.

Gamle motorsykler er en annen interesse. I et av husene står blant annet en Indian som Eivinn forteller at han hadde ønsket å kjøpe i rundt 30 år før han endelig fikk muligheten. Han holder også på å bygge opp en Harley-Davidson fra 1920, med en lang og spesiell historie bak seg. Det er med andre ord mange prosjekter som konkurrerer om tiden.

Ønsker å vise frem gården

Eliane og Eivinn har også åpnet gården for besøkende gjennom forskjellige aktiviteter og arrangementer. Her finnes blant annet geiter, ender, historiske bygninger og muligheter for å oppleve både gårdsmiljøet og fjorden.

Tidligere har familien samarbeidet med reiseselskaper som har tatt med turister til gården. Noen gjester har fått omvisning, mens andre har vært med på båtturer med servering etterpå.

Eivinn forteller at det kan være økonomisk utfordrende med slike aktiviteter når begge samtidig har vanlige lærerjobber.

Likevel har de fortsatt planer om å utvikle stedet. De har også arrangert åpne dager som har trukket flere hundre besøkende.

Eivinn ønsker særlig å få vist frem flere av de historiske gjenstandene han har samlet. Mye står fortsatt lagret fordi det mangler plass.

Gammelt håndverk i nye former

Det er lett å se en sammenheng mellom interessene til far og sønn. Eivinn restaurerer bygninger, maskiner og gamle gjenstander, mens Magnus bruker tradisjonelle smiteknikker til å skape nye produkter.

Begge arbeider med materialer og metoder som har lange tradisjoner på Osterøy, men bruker kunnskapen på forskjellige måter.

For Magnus har interessen for smiing utviklet seg fra et lite fritidsprosjekt til en egen virksomhet. Nå lager han både bruksgjenstander, spesialbestillinger og knivpriser som får oppmerksomhet langt utenfor smia.

Og mens prisvinnerne på Osterøy krimfestival mottar sine utmerkelser, fortsetter arbeidet hjemme på Klyvvikje. Der venter nye jernemner, flere bestillinger og stadig nye ideer.

Foto: Anne Lise Johannessen

Rampejenta som trosset språkbarrieren

Da krigen kom, måtte Anita Miric (57) flykte fra Bosnia-Hercegovina. I 1993 kom hun til Norge sammen med mannen. Hun ønsket å skrive bok, men det norske språket gjorde arbeidet vanskelig. Mer enn ti år etter at hun begynte på manuskriptet, ga hun i desember 2025 ut debutromanen «Når granatene stilner» på eget forlag. Men veien fra ung jente i Bosnia-Hercegovina til kvinne i Norge har vært lang.

Tekst og foto: **Anne Lise A. Johannessen**

Vi sitter i kolonihagen til Anita i Sandefjord. Rundt oss vokser grønnkål, spinat, tomater og andre grønnsaker. Her dyrker hun også urter som hun tørker og bruker til te gjennom vinteren. Hagen er et sted hun trives, men den betyr også noe langt mer enn det å kunne høste egne grønnsaker.

– Når jeg er i kolonihagen, er det som om jeg er sammen med mamma og pappa, forteller hun.

I oppveksten i Mostar hadde familien en vingård der faren produserte vin og brennevin. De dyrket poteter og grønnsaker, og mye av livet dreide seg om familien, gården og det som skulle høstes. I dag vekker arbeidet i kolonihagen minner om en barndom som på mange måter var trygg og god, men også preget av strenge regler.

Anita har kjent på frykten for å miste mannen hun elsker, mistet begge foreldrene og måttet forlate søstrene i et land der ingen visste hva morgendagen ville bringe. Senere har hun kjempet med det nye språket.

Likevel er det ikke en trist kvinne jeg møter. Anita snakker ivrig, ler høyt og ofte, og selv om følelsene noen ganger er tydelige, har hun mye å fortelle. Den beskjedne jenta fra Mostar har blitt en engasjert kvinne som sjelden sitter stille. Hun har vært aktiv i organisasjonslivet, engasjert seg i politikk, malt bilder og nå også blitt forfatter.

Fra stille skolejente til klassens rebell

Anita beskriver seg selv som et svært rolig og lydig barn. Moren kunne sette henne i et hjørne, og der ble hun sittende. Hun gjorde som hun fikk beskjed om, og det var sjelden hun protesterte.

NIKE
NÅR GRANATENE
STILNER

Faren var konservativ og streng. Familien var kristen, og Anita gikk på religiøs undervisning. Hun og søstrene vokste opp med klare regler for hvordan jenter skulle oppføre seg. Gutter skulle ikke ringe dem, og de voksne bestemte. Når det var voksenprat, måtte barna trekke seg tilbake.

– Det var ikke rom for jenter. Når de voksne snakket, fikk vi beskjed om å gå på rommet. Jeg hadde et stort behov for å uttrykke meg, og derfor begynte jeg å skrive.

Hun skrev dagbok, dikt og brev til venninner i blant annet Split og Zagreb. Skrivingen ble et sted der hun kunne formulere tanker og følelser hun ellers ikke fikk uttrykt.

Samtidig hadde familien et rikt sosialt liv. Søndagene ble ofte tilbrakt sammen med slektninger, og det var stadig sammenkomster. Familien hadde også griser, og når et dyr skulle slaktes om høsten, samlet slekt og venner seg for å hjelpe til med matlagingen. Noen ganger var de mellom 30 og 40 personer.

Musikk var også en viktig del av oppveksten. Søstrene var aktive med blant annet piano, gitar og håndball. Selv begynte Anita å spille cello da hun gikk i fjerde klasse. Hun husker godt de lange turene til musikkskolen. Celloen var nesten større enn henne selv, og hun måtte bære den rundt to kilometer. Faren kjørte henne bare når været var dårlig. Ellers måtte hun gå, og det ble mange pauser underveis.

Men så kom ungdomstiden, og den lydige jenta forandret seg. Anita hadde en drøm om å bli sykepleier. Da hun søkte seg inn på sykepleierutdanningen, fikk hun avslag fordi karakterene ikke var gode nok. Hun hadde firere, mens mange av de andre søkerne hadde femmere. Hun opplevde det som dypt urettferdig at karakterene skulle avgjøre om hun fikk mulighet til å forsøke seg i yrket hun ønsket seg.

– De drepte drømmen min. Jeg mener at hvis noen virkelig ønsker noe, må de få en sjanse til å vise hva de kan.

Avslaget vekket et opprør i henne. Hun ble trassig, utfordret autoritetene og kunne til og med overtale hele klassen til å utebli fra undervisningen. Hun ler litt beskjemmet når hun forteller om den perioden.

– Jeg var så rampete at jeg nesten blir flau når jeg tenker på det. Men det var et indre opprør i meg fordi jeg ikke fikk velge det jeg ønsket.

Musikken fikk en brå slutt. Som ung jente ble hun opptatt av en kjæreste og bestemte seg for å slutte på musikkskolen. Da forholdet senere tok slutt, angret hun.

— Jo, vanskeligere noe er, desto mer vil jeg klare det.

Igjen blomstret kjærligheten
Mannen hun senere giftet seg med, arbeidet som servitør på et kjent utested i Mostar. Anita husker første gang hun så ham. Han hadde mørkt, krøllete hår, markerte øyenbryn og et smil som fanget oppmerksomheten hennes. Han manglet også en tann, noe hun syntes gjorde ham ekstra sjarmerende.

Det skulle gå en stund før de ble kjent. Han fikk senere øye på henne og ble så interessert at han ba en felles venninne om å hjelpe ham med å få kontakt. De ble et par og begynte å planlegge framtiden sammen. På den tiden hadde han en liten kiosk, og dersom livet hadde utviklet seg annerledes, tror Anita de kunne ha utvidet virksomheten og drevet flere butikker.

Men framtidsplanene skulle snart bli uten betydning. Krigen kom til Mostar.

Krigen rev familien fra hverandre
Da krigen brøt ut i Bosnia-Hercegovina i 1992, ble livet fullstendig forandret. Mannen var serber og hadde havnet i en vanskelig situasjon som førte til at han måtte slutte seg til kroatiske styrker. En dag fortalte han at han skulle til frontlinjen. Anita spurte når han kom tilbake. Han så bare på henne, uten å svare.

Hun forsto hva tausheten betydde. Han kunne bli drept, og kanskje ville hun aldri få se ham igjen. Mulighetene for å komme seg bort var begrensede. En venn tilbød dem å låne leiligheten sin i Nederland, men Anita var usikker på hvordan de skulle klare å forlate landet og hva som ville skje med mannen dersom han deserterte.

Samtidig ble familien rammet av en tragedie som fremdeles er vanskelig å snakke om.

Moren tok sitt eget liv
Anita forteller at moren var serbisk og ortodoks kristen. Hun knytter morens død til forfølgelsen av serbere i området, der mennesker ble hentet fra hjemmene sine og fengslet.

I mange år var dette noe Anita nesten aldri snakket om. Hun forteller at en flyktningkonsulent i Norge senere spurte hvordan foreldrene hadde dødd, men at ingen den gangen gikk videre inn i hva som hadde skjedd med moren. Først gjennom boken har hun klart å fortelle mer åpent om den vonde familiehistorien.

Midt i all usikkerheten fikk hun kontakt med en venninne som hadde flyktet til Norge. Venninnen fortalte om livet på flyktningmottaket, om norskkurs, mat, klær og den hjelpen de hadde fått. Samtalen fikk Anita til å tenke at det kanskje fantes en vei ut.

Anita var 24 år da hun og mannen bestemte seg for å flykte. De reiste først til Tyskland, og Anita så for seg at de kunne bli der. Men mannen ønsket å fortsette, og i september 1993 kom de til Norge.

Hun hadde forlatt et land i krig, men tankene var hele tiden hos familien som var igjen. Faren og søstrene befant seg fortsatt i hjemlandet. Bare noen uker etter at Anita kom til Norge, døde faren. Hun forteller at hun ikke kunne reise tilbake for å delta i begravelsen uten å risikere at hun ikke fikk komme inn i Norge igjen. Hun husker at norske myndigheter hadde innført innreisestopp for flere bosniske flyktninger kort tid etter at de ankom landet.

I 1995 reiste hun tilbake til Mostar for å besøke lillesøsteren. Da var byen knapt til å kjenne igjen. Gater hun hadde gått gjennom som barn, bygninger hun hadde et forhold til, og steder som hadde vært en del av hverdagen, var ødelagt. Mange mennesker hadde flyktet. Den berømte broen i Mostar var borte, og kirker og andre bygninger hadde fått store skader.

Det var ikke bare de fysiske ødeleggelsene som gjorde inntrykk. Byen hadde mistet noe av det hun husket som dens særpreg og sjel.

– Det var ikke den samme byen lenger, forteller hun.

Tapet av hjemlandet handlet derfor om langt mer enn å forlate et geografisk sted. Hun hadde mistet menneskene, omgivelsene og det livet hun hadde forestilt seg at hun skulle leve.

Et hjem i Sandefjord

Før Anita kom til Norge, hadde hun begrenset kunnskap om landet. Gjennom skolebøkene hadde hun lært om vikinger, is, kulde og bjørner. Hun visste lite om hvordan nordmenn egentlig levde. Virkeligheten viste seg å være langt bedre enn hun hadde forestilt seg.

Etter hvert oppdaget hun at det også var store forskjeller innad i Norge. Språket var annerledes, og ordene hun hadde lært ett sted, var ikke det samme andre steder. Hun forteller hvordan hun brukte ordet «håndduk», mens folk i Sandefjord forventet å høre «håndkle».

Også omgangsformen var annerledes. Hun opplevde at det tok tre år før naboene i borettslaget begynte å hilse på familien. Likevel fant de etter hvert sin plass.

I dag er hun ikke i tvil om hvor hun føler seg hjemme.

– Mest hjemme i Sandefjord. Jeg har blitt så norsk.

Samtidig har hun bevart mye av kulturen fra hjemlandet. Morsmålet betyr fremdeles mye, derfor tar hun på seg tolkeoppdrag.

Mattradisjonene lever også videre. Hun lager helst alt fra bunnen av og kjøper sjelden ferdigmat. For Anita er dette en naturlig del av oppveksten. Hun lærte tidlig hvor maten kom fra og hvordan råvarene skulle brukes.

Boka med den sterke historien

Selv om Anita hadde skrevet dikt og dagbok siden barndommen, gikk det mange år før hun bega seg ut på en roman. Det var en venninne som oppfordret henne til å skrive om opplevelsene fra krigen. Anita mente først at hennes egen historie ikke var noe spesielt. Men venninnen mente nettopp at det kunne være verdifullt å dele erfaringene. Andre som hadde opplevd krigen, kunne kjenne seg igjen.

I 2013 begynte det lange arbeidet. De første sidene ble skrevet i tilfeldig rekkefølge. Hun hadde mye hun ville fortelle, men det norske språket sto i veien. Hun var redd for ikke å finne de riktige ordene og for at følelsene ikke skulle komme fram slik hun ønsket.

Hun meldte seg på kurs, og der fikk hun et råd som skulle vise seg å bli avgjørende. I begynnelsen forsøkte hun å skrive historien i jeg-form, men det ble altfor personlig. Minnene kom tett på, og det var vanskelig å finne ro til å skrive. Kurslederen foreslo derfor at hun skulle prøve å fortelle historien i tredje person, med andre navn på personene. Det ga Anita den avstanden hun trengte.

Likevel ble det krevende. Hun forteller om perioder med mye gråt og om minner som var vanskelige å hente fram. Noen ganger måtte hun legge manuskriptet til side. Men hun ga ikke opp.

– Jeg har alltid vært en som står på og ikke gir meg. Jo vanskeligere noe er, desto mer vil jeg klare det.

I desember 2025 var boka klar. «Når granatene stilner» kom ut på hennes eget forlag. Da var det mer enn ti år siden hun skrev de første sidene. For Anita var det en stor seier å få utgitt en bok på et språk hun en gang hadde strevd med å beherske.

Det både overrasket og varmet hvor godt boken ble mottatt. Spesielt en opplevelse gjorde et sterkt inntrykk. En mann kjøpte boka, og to dager senere kom han tilbake. Han syklet fra Larvik til Stavern kun for å fortelle hvor mye den hadde betydd for ham,

– Å tro på mennesker. Fordi de har muligheter.

og gi henne en klem. Hun blir rørt når hun forteller om møtet.

Nå arbeider hun med bok nummer to. I den forteller hun om livet etter ankomsten til Norge og savnet etter søstrene som ble igjen i Mostar. Hun vil skildre kontrasten mellom tryggheten på et norsk flyktningmottak og det søstrene opplevde i et krigsherjet hjemland. Den nye boken skal kunne leses selvstendig, men vil også fungere som en fortsettelse av debutromanen.

Røttene i fortiden og troen på framtiden

Tilbake i kolonihagen hvor vi er omgitt av det Anita setter så stor pris på, tar hun meg med på en liten omvisning. Her finner hun ro gjennom å dyrke, luke og høste. Arbeidet minner henne om foreldrene og barndommen, men det handler også om noe annet. Hun er opptatt av beredskap og mener flere barn og unge bør lære hvordan mat blir produsert. Hun skulle gjerne sett at kommunen hadde et område der skoleelever kunne få prøve å dyrke grønnsaker og lære om selvforsyning. Interessen handler ikke bare om hageglede. Anita vet hva det vil si når samfunnet plutselig ikke fungerer som før.

Når hun blir spurt om hva som er den viktigste lærdommen hun har tatt med seg fra alt hun har opplevd, kommer svaret:

– Å tro på mennesker. Fordi de har muligheter. Alle, hver og en av oss. Hvis du bare gir dem litt plass. Ikke stenge dem ute.

Anita Miric vet hvordan det føles når muligheter blir tatt fra en, men også hva det betyr å få en ny sjanse. Den tidligere rampejenta fra Mostar har fortsatt sterke meninger. Hun liker å fortelle historier, utfordre holdninger og vise at det aldri er for sent å forsøke noe man virkelig ønsker.

Bokinspirator
LIV GADE

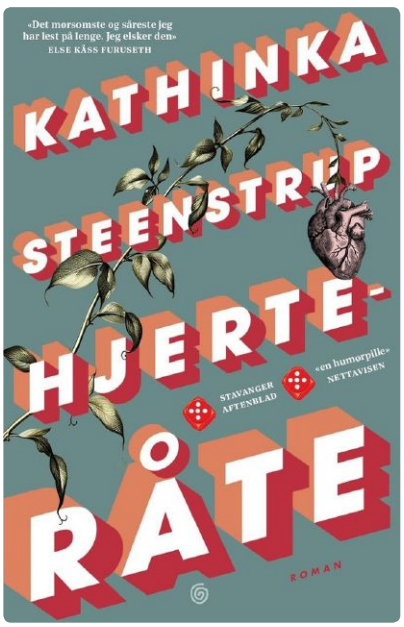
"Hjerteråte"
av Kathinka Steenstrup

Kagge, 2025

Jeg møtte Kathinka på en middag på «Oriental» i Oslo. For en herlig sjel, og så er hun svært lik sin søster. Jeg lar meg beruse og begeistre av mennesker jeg møter. Kathinka er en slik sjel!

«Hjerteråte» må være årets sprøeste og gøyeste bok. Du ler på hver side. Samtidig er det en sår undertone, og denne balansen er sterk!

Vi møter Lydia, fraskilt kriminolog, førti pluss, som bor midt i kjernefamilieidyllen i Ullevål Hageby. Lydia er et rotehue, ei svime, moren sier dette om sin datter: «Du er støpt ufordelaktig, Lydia. Du må finne en som tåler deg.»

Lydia er gift med Thomas, og på første side står det:

Allerede tidlig i ekteskapet med Thomas hadde jeg begynt å fantasere om en mann som var motsatt av ham. En lovløs fyr. Ikke en hvitsnipp eller sadist, nei, nei – men en som - uten tanke for regelverk, lover eller hva som til enhver tid sømmer seg, bare kunne eksplodere, la seg rive med og ta med meg i dragsuget. En mannlig roquefort. Moden, uimotståelig, deilig grenseløs.

Selvfølgelig skjærer dette forholdet seg, men de får sønnen Nebbe, en skjønn, morsom og nysgjerrig unge.

Jeg vil vel påstå at Nebbe har det bedre hos faren sin enn hos Lydia. Thomas følger opp Nebbe, hos moren, da går det meste på skeive.

Så begynner jakten på den uperfekte mannen. Er han på Tinder?

Den første er «Rakkestad», fra Østfold, med dyrisk blikk, en mannlig grizzlybjørn, forstyrrende kjekk, og så sexy at Lydia tar taxi hjem i lunsjpausen for å rekke en «kjappis».

Den andre er sosionomen Sigurd. Han ser ut som en villmann, med islender og rufsete hår. Jobber med folk som ikke klarer å ta vare på seg sjølv. Det er prisverdig at Sigurd er mild i blikket, men tar for seg av livets goder. Han blir for mye, selv for Lydia!

Siste forsøk er kunstelskeren Stein. Han er en raring. Stein er forsker i onaniens historie, kaller seg RAUS RYTTER. Stein analyserer sexlyst og orgasme, gir terningkast og mener Lydia må anstrenge seg litt mer. Puhhii…

Jeg vil si forsøkene til Lydia er mange, treffprosenten lav.

Heldigvis har Lydia søsteren Ivar. Hun heter jo ikke det, men alle kaller henne IVAR. Det er så mye rart her. Og sønnen Nebbe, de to står alltid parat til å fiske henne opp når livet sporer fullstendig av.

Morsom? JAAA. Samtidig er dette så sårt, oppriktig, så dønn ærlig! Det er et språklig overskudd, vil jeg si! Helt vidunderlig.

Bokinspirator Liv Gade, fra Sandefjord, holder bokkvelder hjemme hos folk eller på offentlige arrangementer.

Kontakt henne på mail: liv@livgade.no – eller mobil: 473 02 235.

"Stille grender" av Martin Baldysz

Samlaget, 2025

Jeg har lest en helt spesiell krim, fascinerende. Krim fra 1902. Woohh… Dette er så fundamentalt annerledes enn all krim jeg har lest.

Vi skal til Ålesund, hvor vi møter kriminaloverbetjent Johan Ryer, han er veldig nøye med, og ikke minst stolt over tittelen sin. Kriminaloverbetjent, det er jo flott.

Nå har det skjedd et bestialsk drap i Mardalen, noen mil fra Ålesund, og Johan blir beordret dit.

Det er både en ære og et mareritt. Bare å komme dit er jo et prosjekt. Først hest og kjerre, så båt på opprørt hav. Og mottagelsen? De vil ikke ha ham der, de har nok med sitt.

Datter til storbonden, Hedda Fosen, blir funnet brutalt drept i Mardalen, en vakker plass omgitt av fjord og fjell, frisk luft og veldig mange bygdeoriginaler. Nå hviler det et mørke over dalen. Det går en morder løs. Og antagelig kjenner de ham eller henne. Alle kjenner jo alle.

Jeg fatter ikke at Johan er politimann. Han er så tafatt, ja nesten redd, for hva som nå venter ham.

Det er derimot ikke hans assistent Sonja Ryer. Ja, hun er hans søster. Egentlig jobber Sonja på asyl, og er vant til litt av hvert, men hun har også omsorg for sin bror og vet at nå trenger han henne.

De er et odde par. Johan som er engstelig og opptatt av autoriteter. Han må løse dette, så sjefen i Ålesund, Scheldrup, blir stolt av ham.

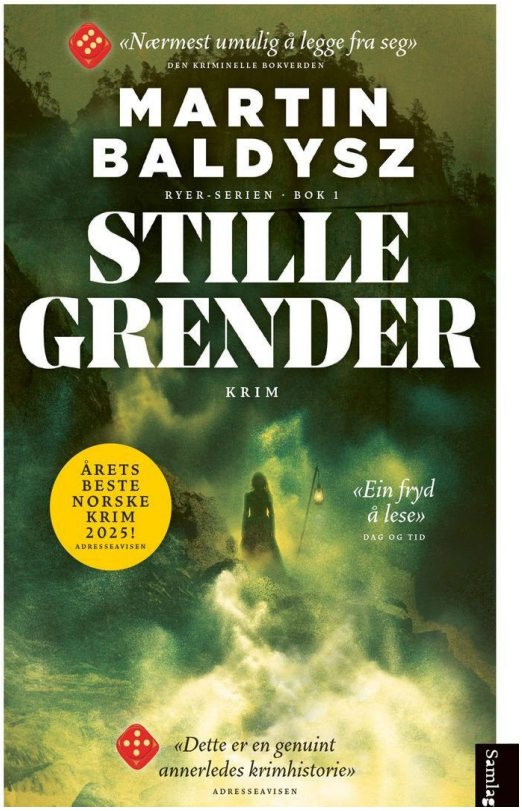
Sonja er helt annerledes. Hun er frittalende, intuitiv, direkte og smart. Det er hun som har hjernen. Johan har bare en liten gul notisbok, som han noterer alt i, men aldri får noe særlig glede av. De har ingen teknologi, hverken DNA, finger-avtrykk, sporhunder eller overvåkningskameraer…

Og det er nettopp dette som gjør denne boken unik. Bygde-Norge på 1900-tallet. Alt er så annerledes og tungvint. Folk lever annerledes, og de tenker annerledes.

Jeg vil si at dette er en historisk roman. Menneskene levde så oppriktig av og med naturen. Forfatteren legger inn naturen som et eget element.

Språket er gammeldags, selvfølgelig. Det er en slags verdighet over dette. Boken går rett inn på mine foredrag for høsten.

Bokkritiker og forfatter Geir Tangen sier: *En drivende god, et forfriskende pust på den norske krimhimmelen.*

Ho ho ho.

Alle som har vært snille i år, bør lese

MAGASINET.

www.hverdagsnettmagasinet.no